REGD. NO. A. 40 ఏడు ప్రతి 12 నయాపైసలు 27-12-57 శుక్రవారం

ఆంధ్రపత్రిక

సంపుటి 29 ‡ మేనేజింగు ఎడిటరు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు :: సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ‡ సంచిక 52

భగవంతరావుగారికి మంత్రిత్వమివ్వడంద్వారా

లచ్చన్న, చెన్నారెడ్డిగార్లపై వ్యక్తిగతంగా తన కున్నద్వేషాన్నే ముఖ్యమంత్రి వ్యక్తపరచారు

తెలంగాణానుండిగూడా మరొక 'భగవంతరావు'నే తీసుకుంటారా?

కూచినపూడి నియోజక వర్గంనుండి కృషీకార్ లోక్‌పార్టీ అభ్యర్థిగా, కమ్యూనిస్టు నాయకుడు మాకినేని బసవపున్నయ్యగారిని ఓడించి, 1955 లో శాసనసభకు ఎన్నికైన శ్రీ అనగాని భగవంతరావు ఎం.ఏ.,ఎల్ ఎల్.బి. గారు 14వమంత్రిగా 25తేది హైదరబాదులో ప్రమాణస్వీకారంజేశారు. వీరు గొడకులస్థులు. 34 సంవత్సరాల యువకులు. వీరికి మంత్రిత్వమివ్వడం లచ్చన్నవర్గానికి మంత్రిమివ్వడం కాదనే దు స్పష్టం. కాని లోకాన్ని, కాంగ్రెస్ హైకమాండును భ్రమింపయడానికి చేసిన నియామకమేయిది. ఈ మంత్రిత్వ నియామకంలోని రాజకీయాల వచ్చేవారం చర్చించుకుందాం.

—సం. జ. రై.

హైదరాబాదు లేఖ

*** మా విలేకరి ***

చివరికి మంత్రివర్గ విస్తరణకు సంజీవరెడ్డిగారు సమ్మతించక తప్పలేదు. నిజానికి ఆయన విస్తరణకు వ్యతిరేకికాదు. విస్తరణకు కాంగ్రెసు అగ్రనాయకులు వ్యతిరేకులని ఆదిలో ఆయన చెబుతూవచ్చినా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గసంఖ్య 15 వరకు వుండాలని ఆయన అభిమతం. కాని ఎవరిని మంత్రులుగా చేయాలన్నదే మొదటినుంచీ ప్రశ్న. కాంగ్రెసుపార్టీలో అన్ని వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం వుండాలనీ, అలా ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడంలో కాంగ్రెసు అధిష్ఠానవర్గం ఆద్యంతమంటున్నదని సంజీవరెడ్డిగారు చెబుతున్నారని, ఢిల్లీకి వెళ్లిన వెంటనే, మంత్రివర్గ విస్తరణకు మేమేమాత్రం వ్యతిరేకులంకామని కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ధేబర్, కేంద్ర ఆంతరంగిక వ్యవహారాల మంత్రి శ్రీ పంత్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రికితెలియజేశారట; అంతేగాక ఆచార్య రంగాను, వారి అనుయాయులను తీసుకోమనికూడా ధేబర్ గారు సూచించారట. కాని సంజీవరెడ్డిగారికి కావలసింది ఆచార్య రంగా కాని, లచ్చన్న, చెన్నారెడ్డి కాని కాదు. వీరు, శ్రీ నందా మాదిరి మంత్రివర్గంలో ఎవరినైనా తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి పట్టుదలనుకూడా కొంతకాలంనుంచి తెలుస్తూవుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన క్రొత్తలో సీనియర్ మంత్రిగా కొనసాగుతూ మంత్రివర్గంలో చేరమని సంజీవరెడ్డిగారు ఆహ్వానించారు. కాని ఆయన సమ్మతించలేదు. ఇప్పుడు భగవంతరావుగారు లభించారు. భగవంతరావుగారిని మంత్రిగాచేస్తే, ఆ చెనుకబడిన తరగతికి (ఇప్పుడు రెడ్డిసామాజికవర్గానికి వున్నారు) ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చినవుంటుంది; అలాగే ఆచార్య రంగావర్గానికిగూడా ఇచ్చినట్లూ వుంటుందని సంజీవరెడ్డి ఊహ. కాని ఈ వర్గానికి ప్రాతినిధ్యంవ్వక తప్పనప్పుడు అందులో ప్రముఖులైనవారికి అవకాశం ఇవ్వడం మంచిదికాని ఎవరికో ఇచ్చి, సంతృప్తి చెందమనడం న్యాయంకాదు. అందువల్ల, లచ్చన్న, చెన్నారెడ్డిగార్లపై వ్యక్తిగతంగా తనకున్న ద్వేషాన్నే ముఖ్యమంత్రి వ్యక్తపరుస్తున్నారు.

శాసనసభ గత సమావేశం జరుగుతున్నప్పుడే భగవంతరావుగారు మంత్రికారని వార్తలువచ్చాయి. కాని అప్పటికి నిర్ధారణకాలేదు. ఇక ఆంధ్రనుంచి ఒకరిని తీసుకోవడం జరిగింది కాబట్టి, శ్రీ తెలంగాణా వాయకుల మధ్య జరిగిన పెద్దమనుష్యుల ఒడంబడిక" ప్రకారంతెలంగాణాకు చెందిన వారివికూడా ఒకరిన్ని తీసుకోవలసివుంటుంది. ఇక్కడకూడా తలవర్గానికిచెందిన ఒక "భగవంతరావు"ను సంటుగానో లేక తనపక్షం వారైన కొం

సింగరావు, వి. బి. రాజగార్ల వర్గాలకు చెందినవారిని తీసుకుంటారో చూడవలసివుంది. న్యాయబద్ధంగా చెన్నారెడ్డి సందర్భంలో ఎవరిని బలపరచినా, తెలంగాణా కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు అధిక సంఖ్యాకులలో అసంతృప్తి, ఆయోమయావస్థ పరిస్తుతం ఆవరించివుందని చెప్పవచ్చును. ఎవరో ఒకరిద్దరుతప్ప ఎవరిని కదిలించినా, తాముఎవరిని బలపరుస్తున్నారో, బలపరిస్తే ఎందుకు అలా చేస్తున్నారో చెప్పలేకుండా వున్నారు.

ఎవరిని మంత్రిచేసినా, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు శాసనసభా పార్టీలోకానీ, కాంగ్రెసు సంఘంలో కానీ శాంతి ఉంటుందని ముఖ్యమంత్రి భావిస్తే పొరబడు తున్నారనే చెప్పవలసి ఉంటుంది. తెలంగాణా కాంగ్రెసు వాదుల్లోగూడా, ఇటీవల జరిగిన కాం

—కొరవ 12 వ పేజీలో

నెల్లూరుజిల్లా కిసాన్ సమ్మేళనం మహాసభ

కిసాన్ సమ్మేళనం మహాసభ 29-12-57 తేది సా. 5 గంటలకు పురమందిరం ఆవరణంలో డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరుగును. ఆచార్య రంగాగారు సభను ప్రారంభింతురు. లచ్చన్న, ఓబులరెడ్డి ప్రభృత నాయకులుపన్యసింతురు.

29తేది ఉ. 9 గంటలకు ప్రతినిధుల సమావేశం, మ. 2-30 నవాబుపేటనుండి సభాస్థలివరకు నాయకుల వూత్సవం జరుగును.

పాత సుందరభవన్ స్థానంలో

శ్రీ రమణ విలాస్

**** బ్రాంచి ****

1-1-1958 తేది వైకుంఠ ఏకాదశినాడు

ప్రారంభం

ఆదరణ - అనుభవముగల శ్రీ రమణవిలాస్‌వారి యాజమాన్య

మున - పూర్వపు "సుందరభవన్" భవనంలో

శ్రీ రమణ విలాస్ (బ్రాంచి)

పెర క్రొత్త కాఫీ-ఫలహారముల హోటలు

ప్రారంభించబడనున్నది.

మిత్రులు - అభిమానులు యధారీతిని తమ

ఆదరము నొసంగ ప్రార్థన

ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు

గుండాల రమణారెడ్డి,

'శ్రీ రమణ విలాస్' అధిపతి.

మాయా మృగము

(గతసంచిక తరువాయి)

మారీచుని వాగ్దత్తమునకు రావణుఁడు మిక్కిలి సంతోషించి వానిని ప్రేమపూర్వకముగఁ దట్టి కౌఁగిలించి "నాయనా! ఇప్పుడు నీవు మారీచుఁడవు; ఇంతకు ముందు నీ వెవ్వఁడవో రాక్షసుఁడవని భావించితిని. నీవు నాతో పరివహనముగా పిశాచముఖములు గల్గిన గంచరగాడిదలను బూన్చిన రథము నెక్కి రమ్ము. సీతను మోసగించి నీ తోఁచిన నీవు పొమ్ము. ఎవ్వరులేని సమయమున నేను ఆమెను ఎత్తుకొని పోయెదను" అని వాక్రుచ్చెను. అంత రావణ మారీచులు ఆరథము నెక్కి పయనమై దండకారణ్యమును చేరి యచ్చట రాముని యాశ్రమమును గాంచిరి. ఆ రథమునుండి రావణుఁడు డిగ్గి మారీచుని చేతిని గ్రహించి "ఓ చెలికాఁడా! అరఁటి చెట్లతో నిండియున్న యీ ప్రదేశమే రాముని వనవాసగృహము. మనము వచ్చినపనిని త్వరగా ముగింపుము" అని హెచ్చరించెను.

మారీచుఁడు ఆ ప్పపాటులో చూపులకింపు గొలుపు జింకగా మారిపోయెను! ఆ మృగము కొమ్ముల కొనలు ఇంద్రనీలముల వలె నిగనిగ మెఱయుచుండెను. దాని ముద్దుమోము కెందామరలు నల్లకలువ లట్లు కొంత తెల్లగను మఱికొంత నల్లగను బొల్పారుచుండెను. నోరు ఎఱ్ఱని తామరయట్లును నల్లకల్వ లట్లును వెలుంగుచుండెను. చెవులు నీలవర్ణము దాల్చి యందమును జిమ్ముచుండెను. బొజ్జ తెల్లని మల్లెపువ్వులంబోలె, ప్రక్కలు ఇప్ప పూలరీతి కులుకుచుండెను. వైడూర్యముల వంటి గిట్టలతోఁడను, సన్నని పిక్కలు, ప్రన్నని కీల్పు, ఇంద్రధనుస్సువంటి సున్నని వన్నెలఁ జెన్నలరారు తోఁకతోఁడను ఆ మాయజింక సీతాదేవిని మోసగించు తలఁపుతో పచ్చికపడిచు లందంకట తిరుగుచుండెను. అది కొండగోఁగు వనమున రాముని యాశ్రమము దగ్గఱనున్న యరంటిచెట్ల చెంత చివుళ్ళను కొఱకుచు త్రుటిలో మాయమగుచు మఱల వెచ్చుచుఁ బోవుచుండెను. ఆయడవి యందు సంచరించుచున్న జంతువులన్నియు మారీచుని చెంతకేగి వాసనచూచి ఆతనిని రక్కసునిఁగా నెఱిఁగి బెవ్వన పరుగెత్తి పోవుచుండెను. మారీచుఁడు మేకములఁజంపి తినువాఁడైనను నిజస్వరూపము బయటపడునను వెఱపుచే ఇతర మృగములను ముట్టుకొనియుండ జాలకుండెను. ఈ వృత్తిని సాగించలేక పోవునను పరితపించుచుండెను.

ఆ గ్రిటి సాగసునకు త్తి యగు సీత పూలు కోసుకొనుచు యచ్చట కేతెంచెను. ముత్యముల వెలుంగుదాల్చిన యంగములతోఁడను వెండి వన్నె చుక్కలతోను సొంపగారు మాయామృగము నామె తిలకించి దాని యందమునకు ఆశ్చర్యపోయి కన్నులను మఱింత విచ్చి చూచుచుండెను. ఇట్టి వింత జంతువును ఎన్నఁడును సీతాదేవి చూడఁగాంచి యుండలేదు. ఆమె యాశ్చర్యపోయి తన భర్తను లక్ష్మణునిఁబిలిచి వారికా మృగమును జూపించెను. లక్ష్మణుఁడు రామునిఁజూచి "అన్నా! ఇది మాయయేకాని కేలుగాదు. రతనాలవలె నిన్ని రంగులుకలిగిన జింక లోకమున సృష్టింపఁబడియుండలేదు. ఈ దురాత్ముఁడు కామరూపుఁడగు మారీచుఁడు కాఁబోవును. ఇట్టి జిత్తులమారి రూపములధరించి యెందఱెందఱో రాజుమారులను పొట్టఁబెట్టుకొనెను" అని విన్నవించెను. కాని అమాయకురాలగు సీత "ఆర్యపుత్రా! వివిధవర్ణములతో ముద్దుగూర్చు ఈజింక పున్నమచందురునింబోలె ఈవనము నంతయు ప్రజ్వరిల్లఁ జేయుచున్నది. దీనియందము నా మనస్సును హరించి వేసినది. ఈ మృగమును ప్రాణముతోఁ దీసికొని వచ్చిన ప్రతినిత్యము దానితో కాలముపుచ్చి మన వనవాసమును సులభముగా ముగింపఁగలము. తదుపరి దాని నయోధ్యకుఁదీసికొని పోయినచో నంతిపురము శోభాయమానమై యుండఁగలదు. దీనిని వీక్షించినచో భరతుఁడు, నీవు, నేను, నా అత్తలు అమందానందము నొందక మానము. ప్రాణముతో నిది చిక్కకున్నను దానిని చంపి పసిండిడాలు గల చర్మమును దెచ్చియిచ్చినచో దర్భాసనముపైఁ బఱచి నీతో కూరుచుండెదను" అని రాముని వేఁడుకొనెను.

పరాత్పరుఁడగు శ్రీ రాముఁడు సైతము మాయామృగము సౌందర్యమునకు ముగ్ధుఁడయ్యెను. అతఁడు లక్ష్మణునితో "తమ్ముఁడా! సీతకు ఈ మృగముపైని ప్రేమ అపారము. ఇట్టి మృగము ఇంద్రుని నందనోద్యానమందుఁగాని కుబేరుని చైత్రరథమున నందుఁగాని లేనప్పుడు భూలోకమందెట్లు లభింపఁగలదు? దీని అందమునుమాట అటుండనిమ్ము. విలుకాండ్రగు రాజులు వేటకు వచ్చినప్పుడు మాంసము కొఱకైనను మృగములను జంపుదురుగదా? వేటాడునప్పుడు ప్రయత్నముచే రాజులు మహారణ్యములందు రత్నములను, మణులను, బంగారమును ఒక్కొక్కప్పుడు సంపాదించుకొందురు. అర్థి యగువాఁడు ఇతరమగు నాలోచనలేకయే తనకుఁగావలసిన దానికొఱకు కష్టించి యార్జించుకొనును. కాఁబట్టి నేనీ మృగరత్నమును విడుచుటకు వీలులేదు. పసందుచిమ్ము ఈ పసిండివన్నె తోలుపైన నెన్నడుముగల సీత కూరుచుండవలెను. ఆకాశములో మృగశీర్షనక్షత్రమును పుడమిలో ఈ భూమృగ నక్షత్రము సు సమాన సౌందర్యము వహించియున్నవి. లక్ష్మణా! నీవు అన్నట్లు ఈ జింక మారీచుఁడే యైనచో అట్టిదుష్టుని, ఘాతకునిఁజంపి వేయుట నా కర్తవ్యము. ఇతఁడు వంచనచే అనేకమునులను, వేటకువచ్చిన నృపులను హింసించి చంపిన పాపాత్ముఁడు. అగస్త్య మహర్షి వాతాపిని జీర్ణించుకొన్నట్లు మారీచుని నేను ఆరగట్టెదను. తమ్ముఁడా! నేను ధర్మనిరతుఁడను, జితేంద్రియుఁడను గాఁబట్టి నన్నెవ్వరు అతిక్రమింపలేరు. నీవు కవచమును దాల్చుకొని జాగరూకుఁడవై సీతాదేవినిఁ గాపాడుము. నీవు బుద్ధిమంతుఁడవు జటాయువును తోడుగాఁగొని మెలఁకువతో నుండుము" అని చెప్పి వదలిపోయెను.

రాముఁడు తనతో పసిండిపిడిగల కత్తిని, రెండు అమ్ముల పొదులను, ముప్పంకల వింటిని తీసికొనిపోయెను. తనవెంటవచ్చు రాముని వీక్షించి మారీచుఁడు భయపడిపోయెను. మోసముచేయ నెంచిన మారీచుఁడు నిమేషములో నదృశ్యుఁడై చివాలున దూరమునందు సఱచెంచు నట్లు కనిపించెను. ఎక్కడనో కాన్పించు మాయజింకను రాముఁడు చూచి కత్తిని పిడిలలోదోపి, విల్లునెక్కుపెట్టి ఆ వైపునఁ బరుగిడెను. జింక వెనుకకు తిరిగితిరిగి రాముని తూపు ప్రక్కకుదృష్టిసారించి, అది తన్నుఁ జంపునేమోయని యలవరపడుచు తరక్కాల మందలి మబ్బుసకలమధ్యఁబోవు చంద్రబింబమువలె చెట్లుపొదలనడుమ అప్పుడప్పుడు కనఁబడుచు మఱుగుపడుచు చిత్రముగా సాగిపోవుచుండెను. అట్లా మాయామృగము రాముని కుదవ్వునకు లాగికొనిపోయెను.

తన్నిట్లు మరపించు అలసటఁగూర్చుచు చేతికిఁ జిక్కక తప్పించుకొనిపోవు జింకను జూచి రాముఁడు కనలిపోయెను. కాని దాని లావణ్యమునకు మురిసిపోయి పరవశుఁడై దానినిఁ బొలియించుటకు ఇష్టపడక భ్రమసి పోయెను. ఏమిఁ చేయలేక కొంత సేపు దాపున నున్న నీడక్రింద నిలువఁబడెను. బంగారుజింక అట సంచరించుచున్న జంతువులతో నున్నట్లు కనఁబడెను. రాముఁడు దానిని పట్టుకొనఁబోఁగా నది మగిడి పరుగెత్తిపోయెను. కొంతసేపటికి దూరమునున్న తరువాటికలనుండి మృగరూపమునున్న మారీచుఁడు బయ్యడలెను. మహాతేజస్వి యగు రాముఁడు క్రుద్ధుఁడై దివ్యమగు నస్త్రమును వింటియందుఁగూర్చి బలిమిఁగొలంది చెవిదాఁక నీడ్చి మాయామృగముపై విడిచెను. ఆ బాణము మరుని మృగరూపమును భేదించెను; దాని యెద భేదింపఁబడెను. ఆ రక్కసుఁడు పెనుపాటులో తాటిచెట్టంత యెత్తున నెగిరిపడి క్రిందముగా వఱచుచు నేలమీఁదఁబడి కూలఁబడెను. అతఁడు కుచ్చితంపుఁబేను నోలుంగు! ఆ క్షణమునవే రావణానురుఁడు తనకుఁ జెరమాట జ్ఞప్తికివచ్చెను. "సీత, తనమఱఁదిని లక్ష్మణునిఁ బంపుట ఎట్లు? ఒంటరిగా రావణుఁడు సీత నెత్తుకొని పోవుట సుసాధ్యమేమి?" అని యాలోచించి మునిక్రాణము ఆయువుపట్టున నాటుచే జింకరూపమును విడిచి పసిండి నగలబించి పెద్దకోఱలుగల రక్కసునిరూపుదాల్చి..."హా! సీతా! హా! లక్ష్మణా! అని రాముని కంఠస్వరమున గట్టిగా నఱచుచుపుడఁబోయెను.

స్తబ్ధము బోఁగిన మేనుతో మారీచుఁడు పుడమింబడి విలవిలఁ గొట్టుకొనుచుండెను. రాముడు ఆ రాక్షసుని వీక్షించి "ఆహా! ఇమంతియు మారీచుని మాయ; ఈ సంగతి ప్రియసోదరుఁడు లక్ష్మణుఁడు చెప్పి నను నేను పెడచెవినిఁ బెట్టితిని. జాతమ్ముఁడు వివేకవంతుఁడు; మా తమ్ముని బుద్ధి. ఇదిగాక మారీచుఁడు నాగొంతువంటి గొంతుతో నఱచి ప్రాణమును విడిచిపుచ్చెను. ఈక్రూరమగు నార్తనాదము విని సీత ఎంత తత్తరపాటు నొందునోకదా? లక్ష్మణుఁడు ఎట్టి యవస్థ నొందునో!" అని విలపించి పులకరిత్తిన మేనితో మఱొక్కజింకను గూల్చి దానిమాంసమునుగొని జనస్థానమునకు పొలుపాంటి వడల వెడలిపోయెను.

రాముని కంఠముతో "హా! సీతా! హా! లక్ష్మణా!" అని వినవచ్చిన యార్తారావమును సీత విన్నంతనే తత్తరపాటునొంది "లక్ష్మణా! లక్ష్మణా! నా ప్రాణములు తల్లడిల్లుచున్నవి. నామనసు కుదుటపడలేదు. సింగంబుల నడుమఁ జిక్కిన యెద్దువలె నీఅన్న రక్కసులచేఁజిక్కి తరఁబుగొనుచున్నాఁడు. పొమ్ము—పొమ్ము" అని ప్రార్థించెను. అన్నమాటను జవదాఁటని లక్ష్మణుఁడు వదినె దీనాలాపముల పరకుగొనక నిశ్చలుఁడై యుండెను.

పతిభక్తురాలగు సీతాదేవి లక్ష్మణుని చర్యను గ్రహింపలేక కోపించి "ఓ ద్రోహీ! నీవు కపటయోగుంగు నామని నేఁడెఱింగితిని. నీ అన్నను నీవు పైకి మిత్రునివలె నటించు నాగర్భశత్రుఁడవు; నామీఁది ప్రేమచే నిట్లు పర్ణశాలను వీడలేకున్నావు; నీఅన్న యిడుములంబడుటను నీవు అపేక్షించుచున్నావు. నీతోడు నాకు అవసరములేదు. నీవు దురాత్ముఁడవు; పాపాత్ముఁడవు ..." అని బిగ్గఱగా ఏడ్చెను.

సీత దురవస్థను గాంచి లక్ష్మణుఁడు "ఓ దేవీ! నీభర్త అజేయుఁడు. అతని శౌర్య పరాక్రమములంగూర్చి నీవు శంకింపఁబనిలేదు. నీ వ్యసనమును విడిచిపెట్టుము. నీవు విన్నది రాముని నిజకంఠస్వరము గాదు. అది మాయాధ్వానము. తల్లీ! నీ రక్షణకొఱకు రాముఁడు నన్ను నియమించెను. నిన్నొంటరిగా విడిచిపోవుట నా కర్తవ్యముగాదు. ఖరుని మరణము వలనఁ గంటుగలిగిన రక్కసులు నేను లేని సమయమున నీకు హాని ఘటిల్లఁజేయుదురు," అని విన్నవించెను. వైదేహి కన్నెఱ్ఱజేసి పర్యము పలుకుచు లక్ష్మణునిఁగాంచి "ఓ ఘాతకుఁడా! నీవు భరతుని ప్రేరణవలననో స్వయముగానో నన్నుఁ బొందఁగోరి ఇట్లనుసరించుచున్నాఁడవు. ఇట్టి తలంపు దాయాదులందు సహజమే; కాని ధర్మాత్ముఁడగు రాముని భార్యనగు నేను నీమనిఁ బ్రోవునకుఁ బోవుట సంభవింపదు. నేను నీవు చూచుచుండఁగనే ప్రాణములఁ బాసెదను." అని కఠినోక్తులాడెను. లక్ష్మణుని హృదయము నిలువెల్ల దహించుకొనిపోయెను. అతఁడు సీత నుద్దేశించి "తల్లీ! నీవు పూజ్యురాలవు. కాని స్త్రీలు చంచలలు; పగను బుట్టించుచుందురు; క్రూరహృదయులు; తీక్ష్ణములగు మాటలు కాఁచిన నారసములట్లు నా కర్ణములఁ గాల్చుచున్నవి. భాతృనాజ్ఞ పరిపాలించుటకు నిలిచియున్న నన్నిట్లు తూలనాడితివి. నేను రాముఁడున్నచోటికిఁ బోయెదను. నీకు శుభమగుఁగాక! వనదేవతలు నాకీమునకు సాక్షిభూతులు" అని చెప్పుచుండఁగా నట్టింటిలో సీత కన్నీరు మున్నీరుగాఁ గార్చుచు "ఓ లక్ష్మణా! నేను గోదావరిలో మునిఁగెదను; ఉరిపోసికొనెదను; కొండచఱియనుండి దుమికెదను; విషము మ్రింగెదను ... అగ్నిసైనను ప్రవేశింతునుగాని యితర పురుషునిఁ దాఁకను" అని రెండు చేతులతోఁగడుపుమీఁద బాదుకొనెను. అదృశ్యమును జూచి లక్ష్మణుఁడు చేతులెత్తిమొడించి సీతకు మ్రొక్కి రాముని చెంతకుఁ బయనమయ్యెను.

—— (సశేషము)

నిర్మాణలోపంవల్ల కాళంగిరిజర్వాయరు తెగి సూళ్ళూరుపేటతాలూకాను క్షోభపెట్టింది!

పైచెరువులు తెగినందువల్ల రిజర్వాయరు దెబ్బదినలేదు!

నిష్పాక్షికంగా విచారణ జరిపించి ముమ్ముందైనా యిలాంటి విపత్తు జరగకుండాచూడడం ప్రభుత్వ ధర్మం

కాళంగినది జలప్రవాహంలో సూళ్ళూరుపేట తాలూకాలోని ఎన్నో గ్రామాలు కొట్టుకపోయి, జననష్టము, పశునష్టము కలిగి, ఎన్నో వేల కుటుంబాలు తమకున్న యావదాస్తులు పోగొట్టుకొని, కట్టుగుడ్డలతో బైటపడి, విపరీత బాధలకు గురియైన విషయం పాఠకులకు విదితమే.

నవంబరునెల 3, 4 తారీఖులలో విపరీతముగ కురిసిన వర్షమువల్ల పైనవున్న చెరువులు తెగి, వరుసగా ఒకదానిపై ఒకటిపడి, ఆ జలపాతమునకు తట్టుకొనలేక క్రింద చెరువులు కూడా తెగి గ్రామాలు అందువల్ల బలియై పోయినవని, అంతేగాని కాళంగి ప్రాజెక్టువల్లగాదని, ఆ అనకట్ట బాగా నే కట్టబడి వుండినదని, కట్టడంలోని లోపంవల్ల అకట్ట తెగలేదని పత్రికలవల్ల టూకీగా అధికార వార్తలు వింటున్నాము.

ఇలాంటి విపత్తులల్లో అంతా అయిపోయిన తర్వాత ఒకరిమీద ఒకరు అపవాదులు మోపడం, రాజకీయాలు ప్రవేశించడం సహజం. కాని అందువల్ల జనసామాన్య క్షేమదృష్ట్యా ఏమిలాభం కలుగదు. కాని, యీ వైపరీత్యానికి కారణాలేమిటి? ఇకముందైనా యిట్టి విషాద పరిస్థితులు, భయానక దృశ్యాలు సంభవించకుండా చూడడం ఎట్లా? అనేది పరిశీలించడం అత్యంతవసరం.

నవంబరు 3, 4 తేదులలో విపరీతంగా వర్షం కురిసింది నిజమే. కాళంగి అనకట్ట తెగి జలప్రళయం కలిగిందనేవిషయమూ అందరూ అంగీకరించేదే. ఈ అనకట్ట క్యాచ్‌మెంటు ఏరియా (catchment area) 75 మైళ్లు మాత్రమే అయివున్నందునను; ఆ అనకట్టపైన వుండి తెగిన చెరువులు 7, 8 కంటె ఎక్కువలేనందునను; అవిగూడా చిన్నవి యైనందునను, యీ అనకట్ట నిర్మాణం సరిగా జరిగివుంటే యీ ఒకటి రెండురోజుల వర్షానికే అనకట్ట తెగినదంటే కొంతఆశ్చర్యం కలుగకపోదు.

ఈ రెండురోజుల వర్షానికి నదిలో నీర్లు పొంగి అనకట్టవద్ద 25, 30 అడుగుల ఎత్తువరకు అడ్డగింపబడి, కట్ట అబిందరగా వున్నందున, ఒకేసారి, ఒకే పెట్టున తెగినందువల్ల, ఆ నీళ్ళంతా చుట్టుప్రక్క కట్టలు తెంచుకొని, దిగువ చెరువులమీదపడి, వరుసగా చెరువులను తెంచుకుంటూ, గ్రామాలను ధ్వంసంచేస్తూ, నదికి యిరుపైపుల బీభత్సము చేసుకుంటూ, సూళ్లూరుపేట వద్దకు వచ్చేసరికి యీ నది ఆకారం ఎత్తుకు లేచి, రైలుమార్గాన్ని సహా యీడ్చి దూరంగా విదలగొట్టింది.

స్థూలంగా తేలేదేమిటంటే, అనకట్ట స్థలనిర్ణయం సరికాదేమోనని. ఇక్కడ అనకట్ట కట్టినందున ఎక్కువనీరు నిల్వచేయదగిన వసతులు లేవు. నది చాల ఎత్తునుండి వస్తున్నందున, వరద సమయంలో నీటి తాకిడి విపరీతంగా వుండక తప్పదు. అందుచేత యింకా కొంత దిగువన అనకట్ట కట్టడమో, లేక అక్కడే కట్టవలసినట్లు యింజనీరింగువారి అభిప్రాయములో తప్పనిసరి యైనఎడల, దిట్టమైన అస్తికారముచేసి, నది తాకిడినుభరించి అనకట్టను గట్టి పునాదులతో కట్టడమో చేయవలసి వుండెను. ఈ ప్రకారం వాస్తవంగా యీ అనకట్టను నిర్మించివున్నారా అనేది ప్రశ్న.

ఈవరద తాకిడివల్ల అనకట్ట దెబ్బతిన్న పుడు (అందులో ఒకటి గత సంవత్సరమేజరిగి అనకట్టగోడ పగులుచూపినది), మరలా ఏదో Patch work చేయడమేనా? లేక మరలా సందర్భములు పునర్విమర్శచేసి పై అధికార్లు ఏదైనా తగు జాగ్రత్తపడినారా? అనేది తెలుసుకొన దగినవిషయం. అట్లు జాగ్రత్తపడినా, యీమారుకూడా అదేస్థలములో దెబ్బతిని అనకట్ట పూర్తిగా తోడిపెపూడినట్లు పూడి పడిపోయినందున, యిందును గూర్చి మరలా చేసేపనినే అదేస్థలంలోచేసి, ప్రజల డబ్బును అక్కడకుమ్మరించి, మరలా

> కాళంగి రిజర్వాయరు ప్రదేశాన్ని స్వయంగా చూచివచ్చిన ఒక పత్రికా రచయిత
> *** అభిప్రాయాలు ***

మొన్నటివలె ప్రాంతీయ క్షోభను తెచ్చిపెట్టకుండా, మరలా రైలుమార్గాలు తెగి అంతరాష్ట్రప్రయాణ సౌకర్యాలు స్తంభించకుండా ఎలా ముందుగా జాగ్రత్తపడవలెను అనేదే మనకు కావలసిన ముఖ్యవిషయము. ఈసమస్య మనకేగాదు, యావద్భారత దేశానికి ముఖ్యమైనదని చెప్పవలసి వుంటుంది.

ఈ అనకట్ట స్థలనిర్ణయంలోను, పనిని నిర్వహించడంలోను లోపాలు జరిగినవని, రాజకీయములు చాల పని చేసినవని, అందువల్ల అనకట్టకు కట్టిన గోడలలోని సిమెంటు చాల పల్చబడిందని, అడ్డగోడ వెనుక గుండ్రని రైలురాళ్ల (Rock fill) గుట్టలు loose గా పోసి రివిటుమెంటు చేయబడినందున, పోయిననెలలో వచ్చిన వరదనీళ్లు అనకట్ట పొర్లి పారడంలో, అనకట్ట వెలుపలవైపున కట్టబడిన రివిటిమెంటు కొసుకొని, రాళ్లు దొర్లిపోయి, సొరంగము ఏర్పడినందున నదికి అడ్డముగా కట్టిన డ్యాం గోడ నిశ్శేషంగా పడినదని అచ్చటి ప్రజలు బాహటంగా చెప్పున్నారు. అధికారరీత్యా యీ విషయాలకు విపులంగా జవాబురావడం లేదు.

ఇంతటనైనను మన ప్రభుత్వంవారు ఏదో ప్రతిష్టమీద నిలబడి తమలో ఏమి లోపము లేదనిచెప్తూ, పరుడుబాటు చేసుకొనుటకు

—తరువ 9 వ పేజీలో

వరదబాధితుల సహాయ కార్యక్రమం

10 ఎకరాలలోపు రైతులకు ఉచితంగా బుల్‌డోజర్లు

చెరువుల మరమ్మతు

నవంబరు నెలలో వరదలకు కట్టలు తెగి పాడైపోయిన, నెల్లూరు చిత్తూరు జిల్లాలలోని 500 చెరువుల మరమ్మత్తుల నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టే ధనంలో సగంఖర్చు కేంద్రం భరిస్తుందని తెలుస్తున్నది. వీటి మరమ్మతుకు మొత్తం రు. 32 లక్షలు అవుతుందని అంచనా వేశారు. దీనిలో సగం రు. 16 లక్షలు కేంద్రం భరిస్తుంది. ఈ చెరువుల మరమ్మతు ఇప్పటికప్పుడే ప్రారంభమైంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఈ చెరువుల మరమ్మతుకు రెండులక్షలు ఒకసారి, ఆరులక్షలు యింకొకసారి మొత్తం రు. 8 లక్షలు మంజూరుచేసింది. వచ్చే వర్షాకాలంలోగా చెరువుల మరమ్మతులు పూర్తికావచ్చునని భావిస్తున్నారు.

బుల్‌డోజర్ల సహాయం

సూళ్ళూరుపేట తాలూకాలోను, కోట ప్రాంతంలోను కలసి మొత్తం 1500 ఎకరాల పంట పొలాలలో, యిటీవలి వరదలవల్ల, యిసుకమేటలు వేయడం జరిగింది. వరదబాధిత ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ శాఖవారు ప్రస్తుతం 20 ఆయిల్ యింజన్లు, 3 ట్రాక్టర్లు యిచ్చి, ఉచితంగా పరికరాలను రైతులకు యిచ్చి, సహాయపడుతున్నారు. కాని యిసుకమేటలను తొలగించుటకు రైతులకు బుల్‌డోజర్లు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది. 10 ఎకరాలలోపు మాగాణి భూములుగల రైతులైతే, బుల్‌డోజర్ల బాడుగకివ్వి, బాడుగలను రైతులకిచ్చే సబ్సిడీక్రింద జమకడతారు. 10 ఎకరాలకు పైబడిన రైతులైతే బుల్‌డోజర్లను బాడుగకిచ్చి, ఆ బాడుగవాగ్దేలను రైతులకిచ్చే సబ్సిడీలో, ఆయిదు సంవత్సరాల వాయిదాలపై చెల్లించే రుణాలక్రింద జమకడతారు.

సూళ్ళూరుపేట, కోట ప్రాంతాలలో ఏయే రైతులకు సంబంధించి యిసుకమేటలు పెట్టినది, ఎవరికి బుల్‌డోజర్లు యివ్వదగినదీ వివరాలు సేకరించమని ఆయా అగ్రికల్చర్ డెమాన్‌స్ట్రేటర్లకు ఆజ్ఞలివ్వబడినవని తెలుస్తున్నది. కాబట్టి రైతులు తమ తమకు సంబంధించి యిసుకదిబ్బలు పెట్టిన పొలాల విస్తీర్ణంవగైరా నమూదుచేసి బుల్‌డోజరులను కోరుతూ ఆయా అగ్రికల్చర్ డెమాన్‌స్ట్రేటరులకు అర్జీలు పెట్టుకోవడం అత్యంతావశ్యకం.

—తరువ 12 వ పేజీలో

ది ఇండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్.

(నెల్లూరు బ్రాంచి)

శుక్రవారము 27-12-57 తేదిన సాయంకాలం 5 గంటలకు తమ బ్యాంకు ఆవరణమందు

స్వర్ణోత్సవమును

ఆనందంతో జరుపుచున్నారు.

లోకసభ సభ్యులు

శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు

యీ సభకు అధ్యక్షత వహింతురు.

బస్సు వేలం!

* * *

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయకమిటీ

నెల్లూరు

*

పై విద్యాలయ స్కూలుబస్సు (Ford 1951, సిక్సు సిలిండర్, 32 H. P., 35 సీట్లు; మంచిస్థితిలోనున్నది) 29.12.57 తేది సాయంత్రం 2 గంటలకు విద్యాలయ ఆవరణమునందు బహిరంగముగా వేలము వేయబడును. డిపాజిటు రూ. 1000/- చెల్లించవలెను. పాట పూర్తి అగుట తోడనే పాట మొత్తములో ½ (సగము) డిపాజిటు చేయవలెను. పాట మొత్తమును అంగీకరించుటకుగాని - నిరాకరించుటకు గాని - తిరిగి వేలము వేయుటకుగాని పై కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారికి పూర్తి అధికారము కలిగియున్నది. ప్రెసిడెంటుగారు వేలము మొత్తమును ఆమోదించిన 15 రోజులలోపల కొరవ పాట మొత్తమును పూర్తిగా చెల్లించి బస్సును స్వాధీనము చేసుకొనవలెను.

29—12—57 తేది ఉదయము 7—30 గంటల నుండి విద్యాలయ ఆవరణములో బస్సును పరిశీలించవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సెక్రటరీగారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆనం పద్మనాభరెడ్డి,
సెక్రటరీ.

కావలి సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

S. C. No. 57 of 1957

కొల్లి కొండయ్య ... —వాది.

నాగులపల్లి రఘునాథరావు —ప్రతివాది.

ప్రతివాది గొట్టిపాటి సుబ్బానాయుడు పేరటికి వ్రాయించి యిచ్చియున్న ప్రోనోటు తాలూకు చెల్లిపోను నిల్వ అసలుఫాయిదాలు రు. 557-44 N.P. లకు Transfere అయిన వాది దావా చెయ్యగా నోటీసు నిమిత్తం 16—1—1958 తేదికి వాయిదా వేసివున్నది. ఆక్షేపణలున్నయెడల ఆరోజు వుదయం 10 గం॥లకు ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకో వచ్చును. లేనియెడల దావా పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

—టి. రామమూర్తి - వాది అడ్వకేటు.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జి కోర్టులో

I. A No. 379/57 Sc. S. No. 121/57

కోవెపర్తి రామయ్యశెట్టి —వాది.

మల్కాల మహాలక్ష్మమ్మ వగైరా—ప్రతివాదులు.

వంకెల వీరయ్య అనువారికి ఆక్షేపణ నోటీసు.

యీ నంబర్ను వాది ప్రతివాదులమీద చేసిన ప్రోనోటు దావాలో వంకెల వీరయ్య అను వారిని థర్డుపార్టీ ప్రతివాదిగా చేర్పించమని ప్రతివాదులు యీ నంబరున పిటీషను పెట్టినందున సదరు వంకెల వీరయ్యకు ఆక్షేపణ నోటీసు నిమిత్తం 11—1—1958 తేదికి వాయిదా వేసియున్నది. అందువిషయం ఆక్షేపణ యున్నయెడల సదరు వంకెల వీరయ్య వాయిదారోజు ఉదయం 11 గం॥లకు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకొనవలయును. లేనియెడల పరోక్షమున విచారించి తీర్మానించబడును.

కేవలా చెంచురాఘవయ్య,

టిట్టూరు దేవప్రసాద్—ప్రతివాదుల అడ్వకేట్లు.

జమీన్ రైతు

హేవళంబి, పుష్య శుద్ధ షష్టి
5 పుష్యము 1879 (27—12—1957)

భాషావివాదం

హిందీ ఆంగ్లములలో, ఏది రాజభాషగా వుండాలనే వివాదం, రోజు రోజుకీ వికృతరూపం ధరించడం, విచారకరమైన విషయం.

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం సాధించి పదేళ్ళయింది. ఇటీవలనే రాజభాషాకమిషన్ ఏర్పడి, హిందీని రాజభాషగా సిఫారసు చేస్తూ, ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు సమర్పించింది. ఖేర్ కమిషన్ సూచనలు చాలవరకు సమంజసంగానే వున్నవి.

ఇంతలో ఉత్తర హిందూస్థానంలో, ఇంగ్లీషు భాషను తొలగించి, అన్ని రంగాలలోను హిందీని ప్రవేశపెట్టాలని, హిందీ దురభిమానులు కొందరు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇప్పటికప్పుడే మూడు రాష్ట్రప్రభుత్వాలు-రాజస్థాన్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహారు ప్రభుత్వాలు హిందీని రాజభాషగా ఆమోదించాయి. ఇందుకు పోటీగా అసలు హిందీ రాజభాషగానే పనికిరాదనీ, యదాతథంగా ఇంగ్లీషు రాజభాషగా సర్వేసర్వత్రా కొనసాగాలని, దక్షిణాదిన రాజాజీ తదితర మితవాద నాయకులు, ద్రవిడకజగంవారు ఆందోళన చేస్తున్నారు.

దీనికితోడు, విశ్వవిద్యాలయాలలో బోధనా భాషను ఇంగ్లీషునుండి, భారతీయ భాషలకు మార్చే విషయంలో తొందర పనికిరాదనీ కుంజ్రూ కమిటీ తన నివేదికలో తెలియచేసింది. ఈ సూచనలను యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ ఆమోదించినదనికూడ తెలుస్తున్నది. ఇంతలో సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యర్; శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి గారల నాయకత్వాన దక్షిణాది భాషా కన్వెన్షన్ జరిపి, భారతదేశానికి రాజభాషగా యింగ్లీషే వుండాలని తీర్మానించారు. హిందీని రాజభాషగా చేయరాదన్నారు. కుంజ్రూ కమిటీ సిఫార్సులు, దక్షిణాది మితవాద నాయకుల వాదనలు, ఇంగ్లీషు భాషా వ్యామోహాన్ని విశదం చేస్తున్నవి.

ఇట్లా హిందీ—ఇంగ్లీషు భాషావివాదం వికృతరూపం ధరించడాన్ని, ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ నిశితంగా విమర్శించారు. దీనిని హిస్టీరియా క్రిందనూ, దక్షిణాది మితవాదనాయకులను డాన్ క్విక్జోట్ లుగాను చిత్రించడం ముఖ్యముగా గమనార్హమైన విషయం. హిందీని దక్షిణాదివారిపై బలవంతాన రుద్దుతున్నారని మద్రాసు కన్వెన్షన్ లో శ్రీ రాజాజీప్రభృతి నాయకులు చేసిన ప్రసంగాలుకాని, వారి తీర్మానాలుకాని కొంత రచ్చగొట్టేవిగా లేకపోలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవాదం ఆటవికతత్వంగా చిత్రించిన రాజాజీ, భాషా వివాదం విషయంలో ద్రవిడకజగం వాదానికి ప్రోత్సాహం చేసే రాజాజీ, భాషావివాదమును రెచ్చగొట్టడం శోచనీయమైన విషయం. రైల్వేస్టేషన్లపై హిందీలో సైనుబోర్డులు వ్రాయడం, హిందీలో పోస్టుకార్డులు మని యార్డరు ఫారములు ముద్రింపించినంత మాత్రాన హిందీని మనపై బలవంతాన రుద్దుతున్నారని గోలపెట్టడం సమంజసం కాదు.

జాతీయైక్యత దృష్ట్యానేగాక, స్వతంత్రదేశ చిహ్నంగానూ ఏదో భారతీయ భాషలలో నొకటి రాజభాషగా వుండడం అత్యంతావశ్యకం. అందుకు హిందీయే రాజభాషగా అన్నివిధాల తగివుంది; మన రాజ్యాంగచట్టం కూడా ఆమోదించివుంది. హిందీయేతర ప్రాంతాల ప్రజలుకూడ అందుకు సమ్మతించివున్నారు. కావున దక్షిణాదిప్రజలు రెచ్చిపోవడంగాని, నిస్పృహ చెందడంగాని తగదు. ఇంగ్లీషు భాషా వ్యామోహమును, నిదానంగా తగ్గించుకోవడం అవసరం.

హిందీ - ఇంగ్లీషు వివాదంలో, మాతృభాషలు మరుగున పడిపోతున్నవి. వీటినైనంతవరకు యింగ్లీషుభాషను పాటించాలనేకోరికతప్ప మాతృభాషలను అభివృద్ధిచేస్తామనే ఆలోచన మన పాలకులకుగాని, విద్యావేత్తలకు గాని లేదు. దక్షిణదేశంలో వేల సంవత్సరాలనుంచి వాడుకలోవున్న తమిళ, తెలుగు, కన్నడభాషలు సమగ్రమైన, సర్వాంగసుందరమైన భాషలు. వీటికి సంబంధించి, ఆధునిక శాంకేతిక పరిభాషను ఏర్పరచుకోవడం ఏమంత కష్టంకాదు.

కావున హిందీ - ఇంగ్లీషు వివాదమును మాని వేయాలని, అంతర్రాష్ట్రీయ సంబంధాలకు ఉపయోగపడే భాషగా హిందీని పరిమితం చేయాలనీ, మాతృభాషలు (దేశభాషల) అభివృద్ధికి నిశ్చితమైన విధానం అనుసరించాలని, విద్యావేత్తలను, ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము.

———

వార్తలు - వ్యాఖ్యలు

కృష్ణబ్యారేజి

కృష్ణానదికి అడ్డంగా విజయవాడవద్ద దాదాపు 3 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో, నిర్మింపబడిన బ్యారేజి ప్రారంభోత్సవం 24 తేది పుష్పాలంకృతయ దృశ్యాలమధ్య జరిగింది. 1852 లో కృష్ణకు ఆనకట్ట కట్టినప్పటి ఆనందం, నైరాశ్యంగంలో తిరుగా యీనాడు ద్యోతకమైంది. ఈ బ్యారేజివల్ల రాకపోకలకు సౌకర్యం కలుగడమేగాక, బ్రిడ్జిమీదనుండే కృష్ణనీటిని పరిమితపరచే అవకాశంకూడా లభిస్తుంది. 1942 లో కృష్ణకువచ్చిన వరదలలో ఆనకట్ట గండ్లు పడడం, ఆ విపూర్వమ సాధ్యంకానంత పెద్దవికావడం, దానివల్ల యీ బ్యారేజి ఆలోచనరావడం, ఆనాడు సంజీవరెడ్డిగారి పట్ల రాజధాని వ్యవహారంలో సర్కార్లలో వ్యాపించిన విపరీత వ్యతిరేకత దృష్ట్యా వారి అభిమానాన్ని పొందుటకు ఆ ప్రతిపాదన తక్షణం అంగీకరించబడడం, ఇంజనీర్ల కృషి, సమర్థతలతో నిర్ణీతవ్యవధికి ముందే నిర్మాణం గావడం జరిగింది. ఎట్లాగైతేనేమి 12 లక్షల ఎకరాలకు పుష్కలంగా నీరు అందించే యీ బ్యారేజి ప్రారంభోత్సవం కృష్ణజిల్లా రైతాంగానికి పర్వదినం. మద్రాసు — కలకత్తా రోడ్డురవాణా చరిత్రలో నూతనాధ్యాయం ప్రారంభమైంది.

నాగార్జునసాగరం ప్రాజెక్టు శంకుస్థాపన, బ్రిడ్జి ప్రారంభోత్సవం, శ్రీశైలం రోడ్డు ప్రారంభోత్సవం, కృష్ణా బ్యారేజి ప్రారంభోత్సవంలాంటి పెద్ద కార్యాలను తన హయాంలో జరిపించుకొంటున్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి అదృష్టవంతుడు.

ఈ బ్యారేజికి 'ప్రకాశం బ్యారేజి' అని గాని, 'స్వదేశీ బ్యారేజి' అని గాని నామకరణం చేయడంకంటే, ఆనకట్ట మరమ్మత్తు కృషిలో అమరజీవులైన ఇంజనీర్ల స్మృతి చిహ్నంగా పేరుపెట్టడంగాని, లేక పవిత్రమైన కృష్ణవేణి పేరుతోనే వుండనివ్వడం గాని వుచితంగా వుండగలదని మా అభిప్రాయం.

*

కేరళ సంస్కరణలు

కాశ్మీరు మినహా, తక్కిన రాష్ట్రాలలో భూసంస్కరణల శాసనం చేస్తున్న ప్రథమ రాష్ట్రం కేరళ. కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమైనా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ ప్రణాళికా సంఘంచే నిర్దేశించబడిన పరిమితికంటే అధికంగానే నిర్ణయించడం గమనించవలసివున్నది. అయిదు మంది సభ్యులుగల కుటుంబానికి సంవత్సరానికి సుమారు 7500 రూపాయలు నికరాదాయంవచ్చే భూమి గరిష్ఠపరిమితిగా నిర్ణయించబడింది. మిగతా భూమి ప్రభుత్వమో, కౌలుదార్లో తీసుకుంటారు. భూస్వామికి కౌలుదారు పరిహారం చెల్లించుకోవలసి వుంటుంది. పరిహారంకూడా, 16 రెట్లు అయిన పక్షంలో, ఎకరాకు దాదాపు 2 వేల రూపాయలు ముట్టవచ్చు. కాని యీ సంస్కరణలు రైతు సుఖంగా, గౌరవంగా జీవించే అవకాశం లేకుండా చేసేంత తీవ్రంగా వున్నవి. పిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు చెప్పించుకోవాలంటే యీ ఆదాయంతో ఎంతవరకు సాధ్యమో చూడండి. భూమికి గరిష్ఠపరిమితి తప్పక నిర్ణయించవలసిందే గాని, అది రైతు నోరుకొట్టే విధంగా లేకుంటే, ప్రశాంతంగా అమలుజరిగే వీలుంటుంది. లేని పక్షంలో అశాంతి, అసంతృప్తితో దేశం అస్థిమిత వాతావరణంలో పడి, అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు కుంటుబడుతవి. కావున పారిశ్రామికాది రంగాలలో చేయదలచిన మార్పులపై కలుగగల ఫలితాలనుకూర్చి దీర్ఘంగా ఆలోచించినట్లే, భూసమస్య విషయంలోకూడా ఆలోచించి అమలు జరపవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

కేరళ భూసంస్కరణల అమలులో, పరిహారం మున్నగు విషయాలు నిర్ణయించే కమిటీలవలన, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక రైతాంగం ఎక్కువ కష్టనష్టాలకు గురికాగలదేమోనని సందేహం కలుగుతున్నది.

*

ముందు పాఠం

ఆంధ్రలో రాబోయే పరిణామాలకు యిప్పుడే సూచనలు కానవస్తున్నవి. ప్రజాస్వామ్య పార్టీలు-ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ లోని వర్గాలు వివాదపడి-కమ్యూనిస్టులకు అవకాశమివ్వడం గతంలో గమనించాము. తిర్యాతి తప్పు సరిదిద్దుకొని పరువు కాపాడుకున్నాము. కాని తిరుగా ఆ అనైక్యతే పొడచూపి, పెద్దదై, సాధ్యంకానంత అఘాతంగా రూపొందుతున్నది. గుంటూరు, విజయవాడ, తెనాలి మునిసిపల్ ఎన్నికలలో - పూర్తి మెజారిటీ కాకపోయినా, యితర వర్గాలతో చేరినపుడు, అధికారానికి వచ్చే అవకాశం కమ్యూనిస్టులకు కల్గుతున్నది. కమ్యూనిస్టులతో చేరిన యితర వర్గాలు ఎవరో గాదు— కాంగ్రెసువాదులు, ప్రజాపార్టీవారు. మునిసిపాలిటీలలో ప్రారంభమైన యీ అనైక్యత, మున్ముందు అన్నిరంగాలలో వ్యాపించి, రేపటి జనరల్ ఎన్నికలలో విజృంభించి, కమ్యూనిస్టులకు పట్టాభిషేకం చేసేంత విపరీతదశ నందగలదు. మంత్రిగా

—కొరకు 12 వ పేజీలో

కేరళ భూ సంస్కరణలు

ఆయిదుగురు గల కుటుంబానికి 15 ఎకరాలు
రెండుపంటల భూమిరిష్ఠ పరిమితి

—o—

మాగాణికి నాల్గవవంతు, మెట్టఆరవవంతు గరిష్ఠ కౌలురేటు . గరిష్ఠకౌలుకు 5|6 రెట్లుమధ్య నష్ట పరిహారం, నష్టపరిహారం 12 ఏళ్ళవార్షిక వాయిదా లలో కౌలుదారుచే చెల్లింపు

ఎట్టకేలకు కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం మిరియం వగైరా తోటలకుమాత్రం భూసంస్కరణల బిల్లును తీసుకొచ్చారు. ఈ బిల్లులో భూపారాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని భూమికి గరిష్ఠప్రమాణం నిర్ణయించారు. అంతకంటే అదనంగా వున్న భూమిని కౌలుదారుకు దఖలుపరుస్తూ నష్టపరిహారము, సాగుదార్లకు భూమి పై యాజమాన్యం ఏర్పాటు చేశారు.

సీలింగు నిర్ణయం

రెండుపంటలు పండేభూమైతే ఆయిదుగురు సభ్యులున్న కుటుంబానికి 15 ఎకరాలు గరిష్ఠపరిమితిగా వుండాలన్నారు. కుటుంబంలో ఐదుగురుకంటే ఎక్కువ వున్నప్పుడు తల 1.కి ఎకరంచొప్పున అదనంగా వుండవచ్చునన్నారు. ఒక పంటపండేదైతే దానికి సమానమైన రాబడిగల భూమిని గరిష్ఠపరిమాణంగా నిర్ణయించారు. అంతకు మించివుంటే పూర్వపు మలబారు ప్రాంతంలో అయిదేళ్లకు తక్కువగాకుండా సాగుచేస్తున్నవారికి ఒక్కొక్కరికీ 5 ఎకరాలకు మించకుండా ఆ భూమిపై యాజమాన్యం ఏర్పర్చారు. ఆట్టి ఆస్తులేగల కౌలుదార్లు లేనప్పుడు సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలను ఏర్పరచి, వాటికి, వ్యవసాయ కూలీలకు ఆ అదనపు భూమిని ప్రభుత్వం పంపకం చేస్తుందన్నారు.

కౌలురేట్లు

మాగాణి అయితే మొత్తం పంటలో నాల్గవ వంతు గరిష్ఠకౌలు రేటుగానూ, ఎనిమిదవవంతు కనిష్ఠకౌలురేటుగానూ వుంటుంది. మెట్టభూమి అయితే గరిష్ఠరేటు ఆరోవంతు, కనిష్ఠరేటు 12 వ వంతు, ఆయా పారింతాలకు, పరసమైన కౌలురేటు ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుందట.

నష్టపరిహారం

భూస్వాములవద్ద అదనంగా వున్న భూములను తీసుకున్నప్పుడు, గరిష్ఠ కౌలురేటు మీద 16 రెట్లుకూ 5 రెట్లుకూ మధ్య భూములకు నష్టపరిహారం యిప్పిస్తారు. దానిని కౌలుదారు 12 సంవత్సరిక వాయిదాలపై తీర్చుకోవాల్సివుంటుంది. నష్టపరిహారం ఎంత అనేది ఆ భూస్వామియొక్క ఆర్థికస్థోమతు బట్టి నిర్ణయించ బడుతుంది. అంటే చిన్న భూస్వాములకు హెచ్చుగానూ, పెద్ద భూస్వాములకు తక్కువగాను వుంటుంది. ఉదాహరణకు రెండుపంటలుపండే భూమి 20 ఎకరాలువున్న ఆసామిఅయితే గరిష్ఠపరిమితి 15 ఎకరాలుపోను, మిగిలిన 5 ఎకరాలూ తీసుకొని గరిష్ఠ కౌలురేటుమీద 16 రెట్లు నష్టపరిహారం చెల్లించబడుతుంది. వంద ఎకరాలున్న ఆసామిఅయితే 5 రెట్లుమాత్రమే నష్ట పరిహారం యివ్వబడుతుంది.

మినహాయింపులు

ధర్మ సంస్థలకు, మతసంస్థలకు, తోటలకూ సంబంధించిన భూములు యీ సంస్కరణలక్రిందకురావు. కాని కొబ్బరి, వక్క,

మండలవిధానంవల్ల ఆంధ్ర రైతుల యిబ్బందులు

వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ప్రకటన: నెల్లూరుధాన్యానికి పుట్టి రూ. 260 ల నిర్ణయం

ఆంధ్రలో క్రొత్తధాన్యానికి ఇండియా ప్రభుత్వం ఆహారశాఖ, ధరలను నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తున్నది. అంటే తిరుగా కంట్రోల్ ప్రవేశ పెట్టబడిందన్నమాట. ఆహోశాఖ కమిటీచేసిన సిఫారసుల ఆధారంగా క్రొత్త ధాన్యానికి ధరలు నిర్ణయించబడ్డట్లు తెలుస్తున్నది. ఇకమీదట మిల్లర్ల వద్దనుంచి ధాన్యాన్ని సేకరించడం ప్రభుత్వం మానివేసింది. నేరుగా రైతులనుంచే కొనుగోలు చేస్తారట.

ఈ సంవత్సరం ఆంధ్రా ప్రాంతంనుంచి 5 లక్షల టన్నులు బియ్యంవరకు ఎగుమతి చేయడానికి మిగులు తేలగలదని అంచనా వేయబడింది. జిల్లాలవారీగా మిగులు తేలగల బియ్యం వివరాలివి: తూర్పు గోదావరిజిల్లా-ఒక లక్షటన్నులు; పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా-2 లక్షల టన్నులు; కృష్ణజిల్లా-ఒక లక్ష టన్నులు; గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలనుంచి ఒకలక్ష టన్నులు.

క్రొత్త ధాన్యానికి నిర్ణయించబడిన ధరలు యీ క్రిందివిధంగా వుండగలవని తెలుస్తున్నది ముతకధాన్యం (గోదంశేకుండా) మణుగు రు. 9-4-0 నుంచి రు. 10-4-0 వరకు, సన్నరకాలు (గోదంశేకుండా) మణుగు రు. 10-4-0 నుంచి రు. 12-8-0 వరకు నిర్ణయించబడినట్లుకూడా తెలుస్తున్నది.

దీనినిబట్టి, నెల్లూరు మొలగొలుకుల ధాన్యం, పర్చేస్‌టాక్సు, వర్షకుల లాభం మినహాయించగా, రైతుకు యివ్వబోయ్యే నికర ధర పు. 1 కి రు. 260 లోపుగా వుండగలదని నెల్లూరు ధాన్యం వర్తకులు భావిస్తున్నారు.

కాని యీ ధాన్యంధరల నిర్ణయం రైతుకు గిట్టుబాటుకాదు. చాలనష్టంకూడా. ఈ ధరల నిర్ణయం, మనకెంత నష్టదాయకమో, యీ క్రిందవ తెలుపరించబడిన రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డిగారి ప్రకటనే సుస్పష్టం చేస్తున్నది.

శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ప్రకటన

బియ్యం మండలంవలన ఆంధ్రరైతులకు అన్యాయం జరుగుతోందనీ, అందువలన ఆంధ్రనుండి బెంగాలు, బొంబాయికి ఎగుమతులను అనుమతించి, మదరాసు, కేరళ రాష్ట్రాలకు విదేశాలనుండి తెప్పించే బియ్యాన్ని పరిష్కరించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి నెల్లూరులో స్థానిక శాసనసభ్యులతో ధాన్యంధరల తగ్గుదలగూర్చి చర్చిస్తూ చెప్పారు.

నీటిపారుదల సమస్యను పరిష్కరించేయటానికి, అదవుల్లోని నీటి వనరులుగూర్చి పరిశీలన చేయాలని మంత్రి సూచించారు.

"చిన్నచిన్న నీటివనరుల ప్రాధాన్యమును కేంద్రప్రభుత్వం గుర్తించింది. కందుకూరు

—కొరవ 10 వ పేజీలో

సాహిత్యగోష్ఠి ★★★

శ్రీ గొల్లపాటి వెంకటసుబ్బయ్య

వాల్మీకి వ్యాస కాళిదాస బంకిం రవి శరచ్చంద్రులు

వాల్మీకి వ్యాస కాళిదాసులు, ప్రాచీన భారత చరిత్రకు ప్రాణ పదకులయినట్లు, బంకించంద్ర శరచ్చంద్రులు, ఆధునిక భారత చరిత్రకు ప్రాణపదకులు.

పూర్వ కవిత్రయములో మూడుయుగ లక్షణాలున్నవి. అటులనే మూడువిధములగు జనులకూడా ప్రదర్శించిరి.

మొదటి వైతిక ప్రాధాన్యము. రెండవది శ్రీ ప్రాధాన్యము. మూడవది భౌతిక ప్రాధాన్యము.

ఆ వాల్మీకి దేవతలను విడనాడి, మానవ వర్ణించెను. ఆయన మానవప్రధమ కవి. ముదు ఆదర్శపురుషుడు. ఈ ఆదర్శానికి ఒకమంత్రం సాంఘికవిజ్ఞాన సంరక్షణ.

మన భారతమంత్రయు బాహ్య ప్రపంచమునకు, కురు పాండవ పోరాటముగానే చిత్రించును. కాని భారతము పంచమవేదమన్నారుగదా!

వేదమని కృతులన్నియు, బాహ్యానికి ప్రాధాన్యముగానూ, శృంగారాత్మకముగానూ, కన్పడును. కాని ఆయన కృతిలో తాత్వికచింతన గర్భితంచేసినవారు, ఆల్పాభ్యాకులుగానే ఉండరు.

త్రిమూర్తి రామాయణమున ఆదర్శమైన సంఘమును చిత్రించినటులే, బంకించంద్రుడును ఆదర్శమైన సంఘమునే చిత్రించెను. ఆయన రచనలన్నిటా, ధర్మబోధ ఆదర్శపాత్రలు కానవచ్చును. ఆయన యుగద్రష్ట, మానవ ప్రధమ కవి.

రవీంద్రుడు వ్యాసునివంటివాడు. రామాయణము కంటె భారతము రచనా దృష్ట్యా ప్రౌఢము. బంకిం రచనలకన్నా, రవీంద్రుని రచనలు అందుబాటులో లేనివి. వ్యాసుని వలె ఆయన సమకాలిక సమాజమునే చిత్రించెను.

భారతము బాహ్యజగత్తుకు, అంతర్జగత్తుకు

—కొరవ 10 వ పేజీలో

నెల్లూరు వుబ్బలు

విమర్శకుడు

మంత్రుల పర్యటనలు

ముఖ్యమంత్రి
శ్రీ సంజీవరెడ్డి

ఈ నెల 31 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆత్మకూరులో జరిగే బహిరంగ సభలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి ప్రసంగిస్తారు.

ఆర్థిక మంత్రి
శ్రీ టి. వి. నరసింగరావు

30—12—57

10.26 ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. పాసైన విద్యార్థులకు సన్మానం.

10.45 ఆంధ్రోదయ సంఘంలో ప్రసంగం.

11 గం. 30 ని. కోటలో ధ్వజారోహణం, పుష్పాంజలి.

12 గం. 30 ని. రాజా మహల్‌లో భోజనం.

1 గం. 45 ని. కోటలో ధ్వజావరోహణం.

2 గం. 30 ని. కోటలో ధ్వజారోహణం.

3 గం. 0 ని. రాజా మహల్‌లో టీ.

3 గం. 30 ని. కోట మైదానంలో బహిరంగ సభ.

రాత్రి 8 గం. సూళూరుపేట.

31—12—57

ఉ. 8.1 వ్యవసాయ ప్రదర్శనశాల ప్రారంభోత్సవం, సూళూరుపేట, కార్యకర్తల సమావేశం.

9 గం. 4.30 ని. కార్యకర్తల సమావేశం, విశ్రాంతి.

5 గం. 30 ని. నుండి 7 గం. 30 ని. వరకు ముఖ్య కార్యకర్తలతో ప్రత్యేక సమావేశం.

రా. 7.30 నుండి 8.30 వరకు భోజనం, విశ్రాంతి.

1—1—1958 తేదీ ఉదయం 8—1—58

ముఖ్యాంశం: 1 గంటకు గూడూరులో ఎన్నికల ప్రచార సభలో ప్రసంగం.

జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం

అధ్యక్షులు శ్రీ మాస్కోటి వెంకటరామయ్య చౌదరిగారు ఈ క్రింది కార్యవర్గాన్ని నియమించారు.

ఉపాధ్యక్షులు } శ్రీ పి. సిద్దయ్యనాయుడు
శ్రీ ఎ.ఇ. వెంకురామానాయుడు

కార్యదర్శి — శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి
సంయుక్త కార్యదర్శులు } శ్రీ వంశీయ వరదారెడ్డి
శ్రీ ఎ.ఇ. చంద్రశేఖరరెడ్డి

పర్యటనలు:—

శ్రీ పొట్లపల్లి ధర్మారావు — వర్ధంతులలో కార్యక్రమాలు
శ్రీ గాయం కృష్ణారెడ్డి — పొదలి ,,
శ్రీ వి. పోతయ్యగారు — కనిగిరి ,,
శ్రీ వి. రామయ్యచౌదరి — కనిగిరి ,,
శ్రీ మిట్టపల్లి రాధాకృష్ణయ్య—వెంకటగిరి
శ్రీ బొమ్మా వేమారెడ్డి—కోవూరు.
శ్రీ పన్నాలరెడ్డి తంబ్రహ్మేశ్వర రెడ్డి—కోవూరు.
శ్రీ కంభంపాటి శివప్రకాష్—ఆత్మకూరు
శ్రీ అంబవరం వెంకటరెడ్డి—ఉదయగిరి.
శ్రీ చామకూర మధుసూదన్‌రెడ్డి—కావలి
శ్రీ పాదిగేటి వెంకటస్వామిరెడ్డి—వెంకటగిరి
శ్రీ యం. పాండురంగారెడ్డి—సూళూరుపేట
శ్రీ గుంటాల మధుసూదన్‌రెడ్డి—నెల్లూరు

కాపరిచ్ఛేదులలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు నిర్ణయిస్తుంది.

ఇప్పటివరకు పదవిలేకుండా కార్యకర్తగా పనిచేస్తూ వచ్చిన శ్రీ పంతిరెడ్డి ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగా అయిదవసారి నియమింపబడినందుకు వారికి పదవికి రాకముందు మాదిరిగానే ఇప్పుడు కూడా ప్రజలు సహకరించాలని మనవి చేస్తున్నాము.

* * *

రాఘవయ్యగారి పిర్యాదు: శ్రీ దేబర్ జవాబు

ఇటీవల జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవి గురించి పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలను ఖండిస్తూ శ్రీ దేబర్ ఒక ప్రకటన విడుదల చేశారు. ఆ ప్రకటనలో ఆయన ఇలా అన్నారు.

"జిల్లా కాంగ్రెస్ పదవికి పంపిణీ చేయబడిన దరఖాస్తులలో నా పేరు కూడా ఉన్నట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. ఈ విషయం నాకు ఎవరూ చెప్పలేదు. ఈ పదవికి నేను దరఖాస్తు చేసుకోలేదు. ఈ పదవికి నేను అర్హుడనని కూడా భావించడం లేదు. ఈ పదవికి నేను అర్హుడనని భావించి నన్ను ఎవరైనా సిఫార్సు చేసినట్లయితే అది వారి అభిమానం మాత్రమే

ప్రకటన

ఇందువల్ల యావన్మందికీ తెలియజేయడం యేమనగా పుదయగిరి తాలూకా నర్రవాడ గ్రామ కాపురస్తులాం శేట్టు పులివర్తి వెంకటయ్యగారి భార్య అంకమ్మగారు తనతాలూకు స్థిరాస్థిని బయ్యపురెడ్డి వెంకట్రామిరెడ్డిగారికి అమ్మినది. రిజిష్టరు 2—1—58 తేది పుదయగిరి సబ్‌రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో జరుగును యితరులకు యెవరికైనా ఆక్షేపణ యున్నయెడల పదరు తేదిలోపల తెలుపుకొన కోరుతాము.

—బయ్యపురెడ్డి వెంకట్రామిరెడ్డి, నర్రవాడ

నర్సాపురం సబ్ కోర్టులో

S. C. 110 of 53 E. P. 93 of 57

రెడ్డి వీరన్న ఆసే వీరాస్వామి —వాది.

వేమవరపు సత్యనారాయణ —ప్రతివాది.

ఈ వెంబరు డిక్రీదారీకి ఖర్చులు వగైరాలకు ప్రతివాదియొక్క స్థిరాస్తిని 5—1—1958 తేది ఉదయం 11 గంటల నుండి పై కోర్టువారిచే యేలం వేయబడును. వలయువారు పాడుకోవలెను.

షెడ్యూలు:— ప. గో. జిల్లా నర్సాపురం తాలూకా ఆచంట సబుడివిజన్ ఆచంట గ్రామం తాలూకు ప్రతివాది స్వాధీన హక్కు భుక్తములుగల [తూ] పంచాయితీగల్ల ఆ. 40 లం. [ద] యర్రంశెట్టి సుబ్బరాయుడు ఆ. 60 లం. [ప] గవర్నమెంటు పారంబోకు. [ఉ] కేమరపు శ్రీనివాసులు యీ హద్దుల మధ్య చ. క. 266 ఆ. 6 లం స్థలం తాటాకులు యిల్లు ఆంటివున్న ఉపకరణములు ఫల వృక్షములలో 1/3 న. గ. 123 ఆ. 3 లం 31—10—49 తేదిన సుల్తాన్ సాహెబు వగైరాలకు ప్రతివాది వగైరాలు వ్రాసిన క్రియ దస్తావేజుపయిచ్చి హామీకిలో బడి వేలం కాబడును.

—సి. యస్. ప్రకాశరావు - ఆద్యకేటు.

చోడవరం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 225 of 56 E. P. 645 of 57

కొల్లూరు జగ్గారావు ... —వాది.

రాజు శ్రీరామమూర్తి వగైరాలు—ప్రతివాది.

పై నంబరులో ప॥ దులు కా॥ షెడ్యూలు చాళ్ళలా I లాటు 1, 2 ఐటములు యు. 2—27 ట్లు + యు. 0—83 ట్లు వెరశి యు. 3—10 ట్లు జి॥ పల్లం రు. 600/-లు, 3, 4 ఆయిటములు యు. 2—4 ట్లు + యు. 2—83 ట్లు వెరశి యు. 4—87 ట్లు జి॥ మెట్ట రు. 400/-లు, II లాటు యు. 3—18 ట్లు దర్మిలా యి నా ం మెట్ట రు. 400/-లు, III లాటు యు. 0—39 ట్లు పేమ్మన్ ఇసాంపల్లం, యు. 0—3 ట్లు మెట్ట కలిపి రు. 75/-లు, IV లాటు క. 16×40 లం పెంకుటి, కాటియాకుల యిల్లు నివేశనములు రు. 500/-లు మదింపుతో పై కోర్టు వారి యొడుట 20—1—58 తేదివి పగలు 11 to 5 గం॥లలోపున యేలం కాబడును. వలయువారు యేలంలో వాజ్యైకొనుకోవచ్చునని, ఇంకా కావలసిన వివరములు మా ఆఫీసులో యివ్వ బడునని యిందుమూలంగా యెల్లరకు తెలియపర్చడమైనది.

—మంగిపూడి సుబ్బారావు, వాది ఆద్యకేటు.

Sholinghur D. M. Court

S. C. 568 of 1957

Syed Mahomed Hussain Sahib

Vs.

Sheik Kalasha Sahib.

Take notice that the above-named plaintiff has filed the above suit to recover Rs. 400/- due on pronote dated 12-11-1952. The suit is posted to 17-1-1958 for hearing.

—K. V. SATAKOPACHARI,
Advocate.

భూ సంస్కరణలు—9

సైతు స్వేచ్ఛను అరికట్టడంవాగరికం

దేశంలో వ్యవసాయయోగ్యమైన భూమి: దానిఆధారపడిన జనాభా

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య

1951 లెక్కల ప్రకారం భారతదేశ జనాభా 35 కోట్లా 68 లక్షల 7 వేలు. (1956వ సంవత్సరానికి జనాభా పెరుగుదల సంఖ్యను బట్టి ఇది 38 కోట్లా పైచిలుకు అయివుండాలి) ఇందులో పట్టణాలలో నివసించే జనాభా 100కి 17.3 ఏకే పల్లెలలో 82 7 వున్నారు. మొత్తందేశజనాభాలో వ్యవసాయంపై ఆధారపడివున్న వారు 24 కోట్ల 91 లక్షల 23 వేలు. ఆలా వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవించేవారు మొత్తంజనాభాలో 69.8వంతులు. ఇందులో సొంత భూములుండి వ్యవసాయం చేసేవారు 16 కోట్ల 73 లక్షల 47 వేలు. ఇతరుల భూములపై వ్యవసాయంచేసే కౌలుదార్లు వగైరా 3 కోట్ల 16 లక్షల 40 వేలు. వ్యవసాయ కూలీలు 4 కోట్ల 48 లక్షల 12 వేలమంది. భూములను కౌలుకిచ్చేవారు 53 లక్షల 24 వేలమంది.

దేశంలోనున్న మొత్తం సర్వే అయిన భూమి 72కో15ల38 వేల ఎకరములు. ఇందులో అడవులు 13కో33ల63 వేల ఎకరములు (18.5 వంతులు). సాగుకులాయకికాని ప్రదేశాలు 7కో97ల77 వేల ఎకరాలు (11.1వంతులు). యెడారి- తదితర భూములు వగైరా 5కో75ల 18వేల ఎకరములు (8.0 వంతులు). పచ్చికభూములు 2కో72ల50వేల ఎకరములు (3.8వంతులు). వ్యవసాయేతర పనులకు వుపయోగములోనున్న భూమి 4కో20ల30వేల ఎకరములు (5.8 వంతులు). వ్యవసాయమునకు వీలయిన బంజరు భూములు 5కో70ల35వేల ఎకరములు. తోటలు, వసాలు, చెట్లు వగైరా వున్నభూమి 96ల54వేల ఎకరములు (1.3 వంతులు). పోతే ఇప్పుడు సాగులోవున్న భూమి 31కో. 49ల. 1 వెయ్యి ఎకరములు (43.6 వంతులు).

సాగులోవున్న భూమిలో 5కో43ల95వేల ఎకరములకు మాత్రమే నీటిసప్లయివుంది. అందులోనూ 50.1 వంతులు మాత్రమే నదులు వగైరా కాలువలక్రింద వుంటే, వర్షాధారంతో నిండే చెరువులు- బావుల ద్వారా 48.0వంతుల భూమిసాగవుతూంది. అంటేమొత్తంఇరిగేషన్ సౌకర్యాలక్రింద వున్నదని చెప్పబడే ఇదు కోట్లా చిల్లర ఎకరములలో సగం భూమి వర్షాధారపు ఇరిగేషన్‌లో వుంటూంది. సాగులోనున్న భూమిలో నీటివసతిగలభూమి విదవవంతైనా పూర్తిగాలేదు. అందులోనూ సగం అశాశ్వతమైన నీటివసతిలోవుంది.

దేశం మొత్తంలోవున్న భూమిని, జనాభా ననుసరించి మనిషి 1.కి ఎంతవస్తుందోలెక్కిస్తే తల 1.కి 2 ఎ. 2. సెంట్లువస్తుంది. ఇక సాగవుతున్న భూమిని వ్యవసాయకులకు మాత్రమే దామాషాపెట్టితే తల 1.కి 1 ఎ. 26 సెంట్లు వస్తుంది. ఇందులో సీటివసతిగల భూమిని మొత్తం జనాభాకు పంచితే తల 1.కి 15 సెంట్లువస్తుంది. వ్యవసాయకులకుమాత్రమే పంచితే తల 1.కి 22 సెంట్లువస్తుంది. సాగవుతున్న భూమిపై వెయ్యి ఎకరములకు పగటున 142 మంది వ్యవసాయకూలీలు వున్నారు.

దేశంమొత్తంమీద సాగవుతున్న భూమిలో పగటువేళకు 5 కోట్ల 53 లక్షల 27 వేల టన్నుల ఆహారధాన్యాలు పండిస్తున్నాము. అందులో ప్రధానమైన బియ్యం 2 కోట్ల 42 లక్షల 9 వేల టన్నులయితే, గోధుమ 85 లక్షల 89 వేల టన్నులు మాత్రమే. ఆహారధాన్యాలభర్తీకి యీ క్రింది దామాషాలోవుంది.

(1) బియ్యం 12.8, (5) రాగి 19.2,
(2) జొన్న 12.1, (6) గోధుమ
(3) బాజరా 9.3, (7) బార్లీ
(4) మొక్కజొన్న 2.6, (8) ఇతర ధాన్యములు 11.6,

ఇక మిగిలిన ఫలసాయం పప్పుధాన్యాలు, వాయంపై ఆధారపడివున్న జనాభా 24 కోట్ల జీవ్యపంటలు వగైరా- మన దేశంలో పగటుల 23 వేలమంది. సాగులో వుంటున్న పంట చాలా తక్కువని, చాలాదేశాలకన్నామి 31 కోట్ల 49 ల వెయ్యియకరములు. పంటలో మనం వెనుకబడి వున్నామనేకాలో సాగుకు లాయకయిన భూమి మరో ప్రత్యేకించి చెప్పనక్కరలేదు. అపారధాన్యాలోట్ల ఎకరములు వుంటుందని లెక్కలు పగటున ఎకరం 1.కి 593 పౌనులు పండిస్తున్నాము. ఎకరం 1.కి బియ్యము ఐకే 729 పౌనులు, గోధుమలు ఎకరం 1.కి 713 పౌనులు పండిస్తున్నాము. పైలెక్కల పంటారని తేలుతోంది. ఒక కుటుంబం బతుకు వీలిస్తే బయటపడేదేమిటి? మనదేశంలోమన్నారని లెక్కించితే 75 ఎకరముల భూమి ఒక జనాభాకు- దానిపెరుగుదలతో పోల్చితే. చాలుంబానికి వున్నవారు 100 కి 10 మంది నంతభూమి వుండకపోవచ్చునకే సంశయ వుతారు. ఇందులో ఆరవవంతు మాగాణి వాస్తవం. సంవత్సరం 1.కి 50 లక్షలమంది మిఅనుకొంటే 12½ ఎకరం మాగాణి 62½ జనాభా పెరుగుచున్నారు. ఇందులో 100.కి ఎకరం మెట్టలంఅవుతాయి. శేక 10 ఎకరము 80 వంతులు గ్రామాలలోనవేది మనకు మించనివారిని తీసుకుంటే 100.కి 20 మంది వుంచుకుంటే, భూమిపై ఎంత వత్తిడివున్నదో వుతారు. పై లెక్కలనుబట్టి బదుగుతవున్న శీఘ్రమైన వత్తిడి ఎలా రానున్నదో విదితమవుంబానికి 50 ఎకరములు వుంటుంది. వుతుంది. జనాభా పెరిగినట్లు దానితోగూడా ందులో బదవవంతు, 10 ఎకరముల భూమి పెరగడమనే ప్రశ్నలేదు. వుత్పత్తిగాణి, 40 ఎకరముల మెట్ట అవుతుంది. పెంచాలి.

మొత్తం వున్న భూమిలో నూటికి 43. పాగులోనున్న భూమి పాగుకులాయకైన పంతులు మాత్రమే ఇప్పుడు సాగులోవుంది. భూమి మొత్తంకలిపి వ్యవసాయంపై ఆధార మరో 7. 9 వంతుల భూమిని సాగులో పెట్ట పడిన జనాభాను లెక్కించిచూస్తే తల 1.కి వచ్చును. వున్న మొత్తం భూమిని పా గు ల ఎకరా 60 సెంట్లుకూడా రాదని తేలు పెట్టడమనేది వుంటకు. అడవులు, వదులు కొండలు, పచ్చికబయళ్ళు, తోటభూములు వగైరాలు ఆత్యవసరంకూడాను. కాని పాగవుతు భూమిలో 5 ఎకరములకు ఒక ఎకరమునూడా నీటి సాగుక్రింద లేదని, అందులోనూ పగ చెరువులు, బావులక్రింద వుంటూండ చూచాము, కావున ఇప్పుడు సాగులోవున్న భూమిని - దేశంలోవున్న కోజరు, మైనర్ ఇరిగేషన్ అవకాశముల వుపయోగించుకొ గలిగితే, సగానికిపైగా నీటిసాగుక్రిందికి తీసు రాను వీలుంది. ఇక సాగుకు లాయకైన 7. పంతులభూమిని, అంటే మరో 8 కోట్ల ఎక రములను, కొత్తగా సాగులోపెట్టవచ్చు. ఇ దులో ఎంత నీటిక్రింది సాగులో పెట్టగలమో పరిశీలించవలసివుంది.

పోతే వున్నభూమి ఏవిధంగా వర్గీకరం ఆయివుందో చూద్దాం. వ్యవసాయకులలో సొంతభూమి ఎంతమందికి వుందో, కౌలుదార్లు తదితరమైన వారెందరో, వ్యవసాయ కూ లెందరో వైనచూచాము. ఇక భూమివున్న వారిలో వ్యత్యాసము యీ క్రిందివిధంగా వుంది. ఏభూమి ఆయిబావకే 5 ఎకరములలోపు కలిగివున్నవారులు దేశం మొత్తంమీద 100 కి 66 మరు వున్నారు. బదునుండి పది ఎకరములకు దాటనివారు 100 కి 20 మంది వున్నారు. అంటే 10 ఎకరములకు మించని వారు 100 కి 86 మరు వున్నారన్నమాట. 15 ఎకరములకు పై బడిన వారు నూటికి 6 మంది 10 లోపల వుంటారు. మనదేశంలో భూస్వామ్యము, విస్తీర్ణము, వ్యవసాయ

(కొరవ 11 వ పేజీలో)

★ పల్లెలు ★

కోవూరు డిన్నరు

మైసూరు రాష్ట్రపార్టీం ఇంగ్లండు, యూరోప్ దేశాలలో క్షేమంగాపర్యటించి,లాభంతో స్వదేశం తిరిగివచ్చిన శ్రీ మెలుకల సుబ్బరామ రెడ్డిగారి గౌరవార్థం, 22 తేది కోవూరులో సూదర్శన రైసుమిల్లు అధిపతులు గొప్ప విందు చేశారు. స్థానిక ప్రముఖులు విందులో పాల్గొన్నారు. —మ. [?]

* * *

కొడవలూరు సంఘం

కొడవలూరు బ్రాంచి రైసుమిల్లు వర్కర్ల సంఘం, 24 తేది కొడవలూరులో శ్రీ [?]రూరు గోపీకృష్ణ (పూర్వాశ్రమంలో గో[?]కృష్ణారెడ్డిగారు లెండి!) గారి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో నెలకొల్పబడింది. కార్మిక సంఘ అవసరాన్ని గూర్చి శ్రీ గోపీకృష్ణగారు వివరించారు. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ రామకోటయ్యగారు తమ సంఘ విజయాలను పేర్కొని, అందరూ సభ్యులుగా చేరవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. సంఘానికి గోపీకృష్ణ[?] అధ్యక్షులుగా, కోట వెంచయ్యగారు [?]దర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. —ఓ. వి.

* * *

ఉదయగిరి డాక్టరు

డాక్టరు సుందరరావుగారు తరచు గైరు[?]జరౌతున్నారని, 21 తేదికిముందు మూడు [?]జులనుండి వారు గ్రామములో లేరని, [?]గులు యిబ్బందిపడిపోతున్నారని, కావున డాక్టరు కృష్ణరావు, డాక్టరు లక్ష్మీకృష్ణరావు గారలను యిచ్చటకు వేయవలసిందిగా పై అధికార్లను కోరుతూ, కె. బాలిరెడ్డి గారి పేరుతో మాకొక టెలిగ్రాంవార్త అందింది.

డాక్టరు లేనందువల్ల అసౌకర్యంగా వున్నదని, వేరొకరినైనా నియమించమనడం సబబుగా వుంటుందిగాని, ఫలాని వ్యక్తులనే వేయమని కోరడంలో, యిది కావాలని చేసే ప్రచారంగా కనబడుతుంది. ఈ పద్ధతిని మేము సమర్థించలేము. ఉదయగిరిలో పార్టీలుంటే, అవి ఆ వ్యక్తులకే పరిమితం కేమాకోవడం వుచితంగాని, ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలలో చొప్పించడం సమంజసం గాదని సలహా యిస్తున్నాము.

* * *

ఆత్మకూరు ఉపఎన్నిక

పంచాయతీ సమావేశాలకు వరుసగా హాజరుగాని యిప్పగుంట వరసారెడ్డి, కాసా వీరయ్య గారలు తమ సభ్యత్వాలను కోల్పోగా ఉపఎన్నిక జరిగింది. ఈ ఎన్నికలో సతత ఖద్దరుధారి, కాంగ్రెసంటే నిజమైనభక్తి ప్రపత్తులుగల చిన్న వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఒక స్థానానికి; కాసా వీరయ్యగారే మరొక స్థానానికి ఎన్నుకోబడ్డారు.

—టి. ఆర్. గోపాలరావు.

* * *

యల్లంపల్లె చెరువు

మైదుకూరు నియోజకవర్గములో చేరిన యీ గ్రామ చెరువు అఖండర స్థితిలో వున్నది. ఈ చెరువును నమ్ముకొని పైరువెట్టగా, తీరా కోతకు తీయబోయే సమయంలో, ముక్క-[?] [?]కుండాపోయి, కొంత కోసి వేయవలసి వచ్చింది. దీనివల్ల రైతులకు దాదాపు 40 వేల రూపాయలు నష్టముంటుంది. మా శాసనసభ్యుడుంటే ఇటువంటి ప్రజాకార్యాలేమీ పట్టించు[?]డు, ప్రభుత్వమైనా యీ చెరువుకట్టను [?]స్తచేసి, మొదటవున్న అలుగును పునర్నిర్మిస్తే, [?]ండుమూర్లు పండగలవు. అధికోత్పత్తి అవసర[?]న యీ సమయంలో, యీ చెరువు మరమ్మత్తు విషయములో శ్రద్ధ వహించగలరని ఆశిస్తాను. —కోటా బాలసంజీవయ్యశెట్టి.

* * *

[?]ర్జాపేట గ్రామస్తుల వినతి

[?]యలసీమ, నెల్లూరు సరిహద్దు రెండు [?] జనాభాతో, కరవ పీడితంలోవున్న [?]గ్రామం మాది. మా గ్రామానికి [?] కొండల మూలంలో గుండ్లకమ్మ, మేక[?] ప్రవహిస్తున్నవి. గుండ్లకమ్మకు ఆనకట్ట కట్టి, ఆ నీటిని మేకలేరుకు మరలించి రిజర్వాయరు నిర్మించిన, మా గ్రామమే గాకుండా గొల్లపల్లె, కార్మానిపల్లె, తర్లుబాడు గ్రామాలకు గూడా నీటివసతికలిగి, సస్యశ్యామలం కాగలవు. 1952 నుండి దీనికొరకు మేము ఆందోళన చేస్తున్నాము. కాని ప్రభుత్వానికి వినబడలేదు. ఇప్పటికైనా మా ప్రజా ప్రతినిధులు శ్రద్ధవహించి, యీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ప్రభుత్వాన్ని పూనించి, క్షామబాధనుండి శాశ్వతవిముక్తి ప్రసాదించ వలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాము. —యస్. గుండయ్య

* * *

నిడుబ్రోలు సానుభూతి

కారంచేడు వాస్తవ్యులు, విద్యాభిమాని శ్రీ యార్లగడ్డ రంగనాయకులు గారి మరణానికి సంతాపసూచకంగా, 9 తేది పి. బి. యన్. కాలేజి విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ జి. వి. సుబ్బరామయ్యగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై రంగనాయకులుగారు కాలేజికి యిచ్చిన 10 వేల విరాళాన్ని కృతజ్ఞతతో సంస్మరిస్తూ, వారి మరణానికి సానుభూతి తెల్పుతూ తీర్మానించారు. —ఓ. వి.

* * *

ఒంగోలు తాలూకా క్షామం

పునాస పైర్లన్నీ పోయినవి. మోటబావుల క్రింద వెలకొలది ఎకరాలలో పండే పంట మాత్రమే వచ్చినది. వరిగె, పెద్దజొన్న, సాగా కుసుమలు — వర్షం లేనందున — తీరనినష్టం వాటిల్లుతుంది. చెరువులక్రింద వరి బాగుండి[?] గాని, వర్షాభావంవల్ల ప్రసిద్ధిచెందిన భవనాశి చెరువుతోసహా దేనువకొండ, మేదరమెట్ల, బొద్దువానిపాలెం, ఎర్రబాలెం, చండ్రపాడు, చీమకుర్తి, పులికొండ, బూదవాడ వగైరా చెరువులు పూర్తిగా ఎండిపోయి, వరి దెబ్బతిన్నది. కావున విద్యుచ్ఛక్తి, బావులకు సహాయం, చిన్న నీటివసతులపట్ల శ్రద్ధ చూపడమేగాక, తక్షణం క్షామ నివారణ పనులు ప్రారంభించి, కూలినాలి జనాన్ని కాపాడవలెను. ఈ కా[?]ని బుణాలవసూళ్ళను ఒక సంవత్సరం వాయిదా వేసి, పైర్లు పోయిన చోట శిస్తురిమిషన్లివ్వవలెను.

—చిరుమూరి రామకోటయ్య
(దేనువకొండ)

* * *

పోస్టల్ ఫిర్యాదులు

కొత్త[?]పాలెం, మావళ్ళం పోస్టాఫీసులకు సంబంధించి కొన్ని ఫిర్యాదులొచ్చినవి. వచ్చే [?]కాలం తెలియదున వీటిని ప్రకటించలేక పోతున్నాము.

కాళంగి రిజర్వాయరు

(3 వ పేజీతరువాయి)

ప్రయత్నించకుండా, యీ విషయంలో నిష్పాక్షికమైన కమిటీచేత సమగ్రంగా విచారణ జరిపించి, ఏమైన తప్పులున్న ఎడల, రైళ్వే, స్థానిక యింజనీయర్లు కలసి, అన్నివిషయములు సంప్రతించుకొని, ఈ నదికి ఆప్రాంతములో ఆనకట్ట అవసరమని భావిస్తే, ఇలాంటి వరదల బాధలేకుండా ఆధారం గ్రామం వద్ద నైతేనేమి, లేక మరొకచోటనైతేనేమి, గట్టి పునాదులమీద చక్కగా ఆనకట్టనిర్మించడం, మున్ముందు దానిక్రింద గ్రామాలనైతేనేమి, రైలు కట్ట కైతే నేమి నష్టంకలుగకుండా చేయడం, ఆంధ్ర, కేంద్రప్రభుత్వముల కర్తవ్యమైవున్నది.

ఇప్పుడు ఎన్నో ప్రాజెక్టులసని జరుగుతున్నది. కడప – కర్నూలు కాలువ నిర్మాణంలోని లోపాలవిషయం యిటీవల కొన్ని బయటపడినవి. కాళంగినది విషయం, భయాందోళనలలో పడినది. మన రాష్ట్రంలో నిర్మాణంలోవున్న తక్కిన ప్రాజెక్టుల స్థితి ఎలా వుండబోతుందోనని జనంలో భీతావహం ఏర్పడింది. అందువల్ల యీ కాళంగి వరదల విషయం నిష్పాక్షికంగా విచారణ జరపడం, అందులోగూడా కేవలం మన యింజనీర్లేగాక, కేంద్రయింజనీర్ల సహాయాన్నికోరి జరపడం, ఆంధ్రప్రభుత్వ కనీస ధర్మమని మనవి చేస్తున్నాను.

'Caesars wife must be above suspicion' అనే సూక్తిని మన ముఖ్యమంత్రి దృష్టిలో వుంచుకుంటారా? అలా చేస్తేవారికి మన ప్రభుత్వానికి గౌరవంకాదా? ఏమంటారు?

పంచాంగం

నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

దేశము

1958 మేనెల 17 తేదీవరకు గురు రాహువులు తులారాశి సంచారమువలన, దేశకాల ఆర్థికాది సర్వ సమస్యలు సరసముగా యుండుట దుర్లభము.

ముక్కోటి ఏకాదశి

1958 జనవరి 1 తేదీ బుధవారం ముక్కోటి ఏకాదశి.

డిశంబరు తిథులు

28 శని	సప్తమి	రా	6–44 గం. వ.
29 ఆది	అష్టమి	రా	7–54 గం. వ.
30 సోమ	నవమి	రా	10–46 గం. వ.
31 మంగళ	దశమి	రా	12–45 గం. వ.

1958 జనవరి తిథులు

1 బుధ	ఏకాదశి	రా	1–31 గం. వ.
2 గురు	ద్వాదశి	రా	2–24 గం. వ.
3 శుక్ర	త్రయోదశి	రా	2–47 గం. వ.

నెల్లూరు జిల్లా జడ్జి కోర్టులో

O. P. No. 156 of 1957

In the matter of the guardian ship of minor Maram Ananthamma.

మారం వెంచలమ్మ, వెల్లంటి నెల్లూరు తా॥ } —పిటీషనరు.

మైనరు మారం అనంతమ్మకు ఆమె తల్లియగు పిటీషనరును ప్రాపర్టీ గార్డియన్ గాను, గార్డియన్ గాను నియమించుటకు గాను 8–1–58 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆక్షేపణలున్నవారు సదరు తేదీన కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనవలయును.

—పి. వి. రమణారెడ్డి - పిటీషనరు అడ్వకేటు

గూ[?]రు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No 252/57 O. S. No. 211/55

చేటి కనకమ్మ —వాది (D. H.).

1. తోటపల్లి సుబ్బరామానాయుడు, 2. తోటపల్లి ఆదెమ్మ —ప్రతివాదులు (J. Ds.)

యీ నెంబరు డిక్రీబాకీకిగాను యీ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా అనుమానం స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారివల్ల 27–1–58 తేది పగలు 11 గం టలనుంచి వేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు:– నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషను డిస్ట్రిక్టు ముత్తుకూరు సబ్ రిజిష్ట్రారులో చేరిన నెల్లూరు తాలూకా యీపూరు 1టో బిట్టు పంటపాలెం గ్రామంలో (1) పట్టా నె 69 రు సర్వే నె 85/3 రు య. 1–86 ట్లు మాగాణి.

సర్కారుపాట రూ 1500/-

(2) పట్టా నె 20 రు, సర్వే నె 239 రు య. 0–77 ట్లలో య. 0–38½ ట్లు మాగాణి భూమికి హద్దులు [తూ–ద] కాల్వలు, [ప] ప్రతివాదుల భూములు; [వు] ఎ. సుందర రావు వగైరాల భూములు.

సర్కారుపాట రు. 250/-

(3) యీనాం మాగాణి పట్టా నె 302/51 రు, సర్వే నె 124 రు య. 3–89 ట్లలో య. 1–94½ ట్లకు హద్దులు. [తూ–ద] కాల్వలు; [ప] ఎ. సుందరరావు వగైరాల భూములు; [వు] ప్రతివాదుల భూములు.

సర్కారుపాట రు. 2000/.

—పి. ప్రభాకరశాస్త్రి - వాది అడ్వకేటు.

అమలాపురం సబ్ కోర్టులో

E. P. 109 of 1957 O. S 100 of 1948

మద్దాల శేషారత్నం. —వాది D. H.

మద్దాల నాగమ్మ —ప్రతివాది J. D.

పై నెంబరు డిక్రీబాకీకి ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థి 7–1–58 తేది ఉదయం 11 గంలు లగాయతు అమలాపురం సబుకోర్టు వారియెదుట వేలం వేయబడును గనుక పాట దార్లు పాడుకోవచ్చును.

షెడ్యూలు:– తూర్పుగోదావరి డిస్ట్రిక్టు అంబాజీపేట సబురిజిస్ట్రారులో చేరిన మాచవరం గ్రామం తాలూకు

	సర్వే నెం.	య. సెం.
(1) జిరాయితీ పల్లం కిసమను	218/4	0–55
(2) Do మెర్క	218/7	0–22
(3) Do Do	233/1	0–48½
(4) Do పల్లం	218/2	0–20
(5) గ్రామకంఠం నివేశన స్థలం	248/5	0– 5

యిందుల వెంకటేయిల్లు (అయిదు) ప్రత్యేకంగా వున్నది.

పై అన్ని అయిటములకు సరిహద్దులు వగైరాలు వేలపు యిస్తిహారులో యివ్వబడినవి. తర్జుమాలు కావలసినవారికి వాది అడ్వకేటు గారి ఆఫీసులో ఉచితముగా యివ్వబడును.

—తేకపల్లి వర్ధులు, వాది (D. H.) అడ్వకేటు

కడప డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 446/57 O. S. 183/56

ఆకేటి వెంకటసుబ్బమ్మ —పిటీషనరు.

దావూద్ ఖాన్ ఆఫ్గని —రెస్పాండెంటు.

పై నెంబరులో నీ తాలూకు నీ స్వాధీన అనుభవములోయుండి, పిటీషనరుకు మార్పు డాయకముగ యుంచబడిన స్థిరాస్తి జమీనులను వేలమునకు కోరుతు పిటీషనరు పిటీషను దాఖలు చేసియుండేటందున, ఈ విషయమై నీకేమైనా ఆక్షేపణలున్న యెడల 16–1–58 తేదీన ఈ కోర్టులో హాజరై పగలు 11 గంటలకు తెలుపుకొనవలెను.

—యస్. సంజీవ రెడ్డి - అడ్వకేటు.

కథల పుస్తకాలు

మానవ స్వభావాన్ని వైజంగా చిత్రించి ఒక్కొక్క పదము ను వదలక చదువవలెనన వ్రాయబడిన యింపైన మూడు కథల పుస్తకాలు.

సరస్వతీ ప్రసాదము	రూ. 1—2—0
నందనవనంబు 1-వ భాగం	0—12—0
" 2-వ భాగం	0—14—0
శ్రీకృష్ణ చరిత్రము	0—6—0

సరస్వతీ గ్రంథమాల
ఉస్మాన్ సాహెబ్ పేట - నెల్లూరు

పక్షవాతానికి

PARALYSIS CURE (Regd.)
(Trade Mark No. 154754)
మా మందు అమోఘంగా పనిచేస్తుంది. ఆ వ్యాధి నుండి మిమ్ముల విముక్తి చేస్తుంది. డిసులుపడవలదు. వారంమందు 8—12—0
డాక్టరు బొమ్మా జితేంద్ర
నెల్లూరు

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడపనిలేదు
డాక్టరు ఏ. రామయ్యంగారు,
రంగనాయకుల పేట — నెల్లూరు.

రాళ్లపాడుప్రాజెక్టుప్రాంతంలో ప్రభుత్వ వ్యవసాయక్షేత్రం

—శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారి వెల్లడి

అధికార్లతో గోష్ఠి

వ్యవసాయశాఖామంత్రి 20 తేది ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో నెల్లూరు విచ్చేసి, ఆరోజు మధ్యాహ్నం కలెక్టరుఆఫీసులో, జిల్లాలోని కలెక్టరు తదితర రెవెన్యూ అధికారులు, పి. డబ్ల్యు. డి. తదితర అధికారులు, శాసనసభ్యులతో, నెల్లూరుజిల్లాలో మైనర్ యిర్రిగేషన్ పనుల పథకాలనుగురించి, సమాలోచనలు జరిపారు.

బుచ్చి వరిపరిశోధనకేంద్రం

ఆనాటి సాయంత్రం. బుచ్చిరెడ్డిపాలెం వరిపరిశోధన కేంద్రాన్ని మంత్రి శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డిగారు సందర్శించారు. జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి శ్రీ రఘునాధరెడ్డిగారు వరిపరిశోధనకు సంబంధించిన కార్యక్రమాన్ని మంత్రిగారికి వివరించారు. తర్వాత శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారిని కలసికొని, వారితో అల్పాహారవిందు సేవించారు.

చింతలదేవి ఫారమ్

తర్వాత మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు, కలెక్టరు, జిల్లా వ్యవసాయాధికారి, పి.డబ్లు. డి. శాఖోద్యోగులు, శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారితో కలసి, చింతలదేవి పశుగణాభివృద్ధి కేంద్రమును సందర్శించారు. అక్కడ పెంచబడుతున్న ఒంగోలు జాతి పశువులను, సీమపందులను, కొత్తరకం మేకలనుజూచి, ప్రశంసించారు. 50 దూడలను ఆశోకులక్రింద అమ్మవలసినదిగా మంత్రిగారు ఆదేశించారు. బ్రెజిల్‌జాతి ఎద్దు నొకదానిని రైతులు రు. 35 వేలకు ఖరీదు కివ్వమని అడిగినారని విని మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ఆశ్చర్యపోయారు.

రాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టులో ప్రభుత్వ వ్యవసాయక్షేత్రం

21 తేది కందుకూరు తాలూకాలోని రాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టును శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు సందర్శించి, చినపవని, సీతారాంపురం తదితర గ్రామాలలో ప్రభుత్వం యిలాకాగల వెయ్యి ఎకరాలభూమిని చూచి, అందులో 500 ఎకరాలస్థలములో ప్రభుత్వ వ్యవసాయ క్షేత్రమును నెలకొల్పు విషయమును ఆన్వేషించారు. త్వరగా పైభూమిని వ్యవసాయ క్షేత్రానికి కేటాయించవలసినదిగా కలెక్టరును, రెవెన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరులను ఆదేశించారు. ఆంధ్రదేశంలో ఇంత గొప్పవిస్తారమైన క్షేత్రం ఇదేనట. ఈ క్షేత్రంలో, వరి మెట్టధాన్యాల విత్తనాలకు, పండ్లతోటలకు సంబంధించి పరిశోధనలు, ట్రాక్టర్ల వుపయోగ ప్రదర్శనములు జరుగుతాయట.

మధ్యాహ్నం కందుకూరులో శాసన సభ్యుడు శ్రీ దివి కొండయ్యగారి ఆతిధ్యాన్ని స్వీకరించి రాత్రి నెల్లూరుజేరారు.

22 తేది ఉదయం "జమీన్ రైతు" పత్రికకార్యాలయం సందర్శించి, పక్షవాతం వ్యాధి గ్రస్తులైవున్న జమీన్ రైతు మేనేజింగ్ ఎడిటర్ శ్రీ నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు గారిని పరామర్శించారు.

తర్వాత నాయుడుపేటకువెళ్ళి, వరదబాధితులకు వాతిరిలు, వస్త్రములు వగైరాపంచి పెట్టారు. తిరుగా నెల్లూరుజేరి హైదరాబాదుకు బయల్దేరి వెళ్ళారు. —మా. వి.

మండల విధానం

(5 వ పేజీ తరువాయి)

లోను, రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టుక్రింద విస్తారాల రకాలను పెంచే అవకాశం వున్నది అ/ఎంత వరకు సాధ్యమో పరిశీలించవలయును.

ఆహారమండల ఏర్పడిన తరువాత బియ్యంలో స్వేచ్ఛావ్యాపారం స్తంభించిపోయింది. అందుకు కారణం ధరలు 1953 కంటే తక్కువగా వుండటమే. చౌకధర దుకాణాల ద్వారా ప్రజలకు బియ్యం సరఫరా చేయటంవలన మదరాసులోను, కేరళలోను బజారు ధరలు అదుపులోకి వచ్చినమాట వాస్తవం అయినా, న్యాయమైన ధర గిట్టుబాటు కావటంలేదనే భావం ఆంధ్రలో రైతులకువుంది. అదీగాక ఈ మండల విధానం వల్ల బొంబాయి, బెంగాలు గ్రామీణప్రాంతాలలో, రేషను దుకాణాలకు సరిగా సరు అందకపోవటంవలన, ధరలు పెరిగాయి. బెంగాలు గ్రామీణప్రాంతాలలో ఆంధ్రమణుగు రు. 17 లు అమ్మే బియ్యం రు. నుండి రు. 23 ల వరకు అమ్ముతున్న రూఢిగా తెలుస్తోంది. రెండు లక్షల టన్నుల ఆంధ్రబియ్యంవాడే బొంబాయి ఆంధ్రలో రు. 19 లు అమ్మే బియ్యానికి రు. 27 అనం రు. 28 ల వరకు చెల్లిస్తోంది. ఢిల్లీలో నెల్లూరు బియ్యం ధర మణుగుకు రు. 30 ల నుండి 3 రూపాయలవరకువుంది. దక్షిణాదికి లాభసాటి అయిన ఈ మండలవిధానం ఉత్తరాదికి అ ర్థకంగా పరిణమించింది. ఈ రెంటిమధ్య ఆంధ్ర రైతాంగం సరియైన ధర గిట్టక అవస్థలు పడుతున్నారు. ధరల నిర్ణయంలోకూడా ఆంధ్ర రైతులకు న్యాయం జరగలేదు. ఈ ధరల నిర్ణయానికి ప్రాతిపదిక ఏమిటో తెలియదు. రైతుల అభిప్రాయాన్ని గమనించినట్లు కనబడదు. వచ్చే సంవత్సరానికి ఆంధ్రలోకన్న తంజావూరు బియ్యానికి యిటీవల ఎక్కువ ధర నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తోంది. బియ్యం కొనుటలో సేకరణవిధానంక్రింద ప్రభుత్వ జాప్యంవలనకూడా ఆంధ్ర రైతులు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇంతవరకు 75 వేల టన్నులనుమాత్రం రవాణా చేశారు. ఇంకా 1 లక్షా 50 వేల టన్నుల పాతధాన్యం రైతుల దగ్గర నిల్వవుంది. కొత్త పంట వచ్చేలోగా దానిని విడుదల చేసుకోవాలని రైతులు తొందరపడుతున్నారు. ఇదిగాక చిన్నపంట ధాన్యం చాలా నిల్వవుంది. ఈ విధంగా మండల విధానంవల్ల వ్యాపారం స్తంభించిపోయింది" అని శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు.

సాహిత్యగోష్ఠి

(5 వ పేజీ తరువాయి)

సంబంధించిన రచనలైనప్పటికీ రవీంద్రుని రచనలు సకల మానవకోటికి సంబంధించినవి. భారతీయులలో మానవజీవన శీలకళను అందరి కథలలో వ్యాసభగవానుని విశ్వమానవ భూమికయమైన శీల సం పత్కి ఆత్మపరిశోధన పెంపొందుటకే నుసజీవుని కృతులలోను పొందినది.

ఇక కాళిదాస శరచ్చంద్రులున్నారు. వీర

మైనింగు రిజిస్టర్లు

* * * *

1956 మైనింగు రూల్సు ననుసరించి గనులలో నిర్వహించవలసిన రిజిష్టర్లు A నుండి J వరకు పెట్టుగాను - విడిగాను దొరుకును.

మైకాగనులకు కావలసిన ఏ రిజిష్టరైనా ఆర్డరిచ్చిన సత్వరంచేసి ఇవ్వగలము
జమీన్ రైతు ప్రెస్,
నెల్లూరు

నవ్యకు ఆ శైక నీచములాపాదింపబడినవి. కాని వారి రచనా మాధుర్యమునకు ముగ్ధులు గాని వారులేరు.

కాళిదాసు కావ్యనాటకాదులు వ్రాసిన నాటకకర్తగా విశ్వవిఖ్యాతుడు. ఆయన కావ్యకృతులు రచించినను, రఘువంశము, కుమారసంభవము, మేఘసందేశము కాళిదాసీయమని పేరుగాంచినవి.

ఆయన కృతులలో అభిజ్ఞాన శాకుంతలము శ్రేష్ఠము. అందుచేతనే 'కాళిదాసస్య సర్వస్వమభిజ్ఞాన శాకుంతలమ్' అని నానుడి ఏర్పడినది.

శరత్ బాబు కథలు నవలలు వ్రాసినను, ఆయన నవలా రచయితగనే ఖ్యాతిగాంచెను. ఆయన నవలలు చరిత్రహీన, శ్రీకాంత మున్నగునవి శరత్తునియమని ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వానిలో శ్రీకాంత సర్వశ్రేష్ఠమైనది.

అభిజ్ఞాన శాకుంతలము చదివి, జర్మను కవియగు గెటే తన్మయుడైయానంద నృత్య మొనర్చినటులే, శరచ్చంద్రుని శ్రీకాంత్ ప్రథమభాగము రోమరోలా మను విశ్వవిఖ్యాతిగాంచిన ఫ్రెంచి రచయిత చదివి తన్మయుడై గాంచి, నోబెల్ బహుమానముకు యొగ్యమైనదని ప్రశంసించెను.

వారిరువురిలో సంయమము, శిల్పము, సందేశము అద్భుతముగ అలరారి, వారి రచనలను అమరత్వం పొందించినవి.

కాళిదాసుని కృతులు మనలను మరో ప్రపంచమునకు తీసుకొని పోగలిగితే, శరచ్చంద్రుని రచనలు మరో ప్రపంచమునే మనవద్దకు రప్పించును.

కాళిదాసు కొందరి దృష్టిలో కేవలం శృంగారకవి. అటులనే శరచ్చంద్రుడు గొప్ప రొమాంటిస్టు (ప్రణయకవి).

ఆయన, శృంగారమును అతిక్రమించి ఆయన తాత్విక భావములున్నటులనే, శరచ్చంద్రుని రొమాంటిసిజాన్ని అతిక్రమించి, ఆయన తాత్విక చింతనకలదు.

కుమారసంభవములో పచ్చి శృంగారమును అనుచితముగ వర్ణించెనని కొందరందురు. కాని అందులో పరమార్థాన్ని గ్రహించిన వారెందరు?

కుమారసంభవము కాళిదాసు కృతులలో మహాకావ్య స్థానమును అలంకరించినది. కుమారసంభవము కేవలము కుమారసంభవము కాదు, అది కాళిదాసుని తత్వార్థబోధక బృహత్కథ.

అటులనే శ్రీకాంత కేవలము ప్రణయ నవలకాదు. అది శరచ్చంద్రుని తత్వార్థ బోధక బృహత్కథ.

కాళిదాసుని కృతులన్నిటను ఆయుగ ప్రభావము కనబడును. ఆయన యుగప్రకాశకుడు.

శరచ్చంద్రుని సంగతి చెప్పక్కర్లేదు?

ఈ విధముగ కాళిదాస శరచ్చంద్రులు యుగప్రవర్తకులు.

★ భూ సంస్కరణాలు ★

(8 వ పేజీ తరువాయి)

10 నుండి 15 ఎకరములలోపు భూ[illegible] వున్నారు. కాని మద్రాసు ఒక[illegible] యినా ఇంతవరకు యీ [illegible] భూసంస్కరణ చేసినది లేదు. వ్యక్తి[illegible] పగటు లెక్కకై అనుకొని [illegible] కుటుంబసమూహంతో కలిపి మా[illegible] — ఒకే కుటుంబంలో ఎంతమ[illegible] అందరినీ ప్రత్యేక వ్యక్తులక్రిం[illegible] వ్వడు, ఒక వ్యక్తికి 50 ఎకరాలలో [illegible] బడియో వుంచుకోవచ్చునన్న ప్ర[illegible] ర్కారిపైకూడా సీలింగురాని రకం [illegible] ప్తిములలో గా ఏ నా లు జరు[illegible] లు. భూసంస్కరణలనే ఆల[illegible] — ఆచరణలో నిశరమైన వ్యవసా[illegible] నది అంతగా లేదు.

భూసంస్కరణలతో మిళితమైవున్న [illegible] సమస్యనుండి యీ సంస్కరణల [illegible] — అందులో కూడా ప్రభుత్వ [illegible] అభిప్రాయం లేదనవలసివుం[illegible] భూఖండాలుగావుండి వ్యవసాయ[illegible] క్కువ పండుతుందని ఒక [illegible] హలా దీనినుండి పుట్టిన్న మం[illegible] కోవచ్చు సహకార, సహ[illegible] యత్వం (కో-ఆపరేటివ్ [illegible]) భూవిస్తీర్ణం పెద్దదయితే. యంత్రా[illegible] వసాయం అభివృద్ధి చేయవచ్చు [illegible] పంట అధికమవుతుంద[illegible] త్వంలో ఒక భాగం. దీని [illegible] సంస్కరణలకు ముడి[illegible] సమస్యను మరింత కలా[illegible] రు. కొద్దిమంది భూస్వాము[illegible] లో యంత్రాల వుపయోగ[illegible] పంటను అధికం చేయుటకు [illegible] కంటే, భూఖండాలు [illegible] అప్పుడేమి చెయ్యాలని? [illegible] భూమిపై హక్కును తొల[illegible] భూసంస్కరణ అమలు జర[illegible] తొలగించాలి. [illegible] ఆ భూమిని పంచకూడదు. [illegible] త్వం తగ్గితే పంట తగ్గుతుంది. [illegible] సహాయ్యహిస్తారు? ప్రభుత్వం [illegible] హిస్తుంది. భూస్వామికి మారుగా ప్రభు[illegible] భూస్వామి అవుతుంది. రైతుంగ[illegible] మిటి? దున్నేవాడికే భూమి అని అడు[illegible] న్నకలసంగతేమవుతుంది? రైతులకు అం[illegible] ములో ప్రవేశిస్తుంటుంది. రైతులు అందరిలో సహకారపద్ధతిలో భాగస్తులవుతారు. గాని అందరూ భాగస్తులయినా ఎవరికీ దానిపై పెత్తనం వుండదు. కారణం అందరూ పెత్తనం చేయడం [illegible] కనుక. పెత్తనం [illegible] కార వ్యవసాయకార్యన, అందులో కుం[illegible] లు వశపర [illegible] వయోగించాలి గావు. [illegible] సహకార సంస్థలకు వలెనే — ఇదు[illegible] ప్రభుత్వాధికారుల పెత్తనం వుండక[illegible] దు. భూస్వామి మారు ప్రభుత్వోద్యోగి [illegible] జమాని అవుతాడు. గతంలో వలెనే రైతులు [illegible] కూలీలవుతారు [illegible] గాని స్వవ[illegible] మం మాత్రం [illegible] పంట అధికం గాదని [illegible] దేశాల [illegible] కల్లడించాయి. [illegible] రైతుకు [illegible] చక్కగా పనిచే[illegible] వని, [illegible] కూలీలు ఎన్న[illegible] వ్యవసాయంలో [illegible] వింటున్నాము. [illegible] వ్యవసాయం నిర్వ[illegible] మరింత దున్న[illegible] పూర్తి

హక్కు ఇస్తే — ప్రభుత్వాధికార్ల పెత్తనం సాగదు. అందువల్ల అధికారి చెప్పింది అమలు జరిపే కమిటీగానే అది వుంటుంది. దానివలన మార్పేమీ రాదు. అప్పుడింక నిర్బంధంగా గ్రామస్థులు పనివలెనే వ్యవసాయం సాగించక తప్పదు. అప్పుడు రైతులు వ్యవసాయ కూలీలుగా మాత్రమే వుంటారు. దీనికి సమష్టి వ్యవసాయం అని పేరు పెట్టవచ్చు. పని మాత్రం జరగదు. పంట పెరగదు. యీ గొడవంతా అనుభవించిన కమ్యూనిస్టు దేశాలే - ఇప్పుడు వెనుదిరిగి చూస్తున్నాయి. పోలండులో భూమిపై రైతుకు వ్యక్తిగత హక్కు యిచ్చారు. హంగరీలో అదే సాగనుంది. రష్యాలోకూడా సొంత సేద్యం కొంత చేసుకోవచ్చునే స్థితికి వస్తున్నారు. అందువలన అది పరిష్కారం కాజాలదు. మరో విషయమేమిటంటే. మనదేశంలో భూమి తక్కువ, జనాభా అధికం కానుంది. అధిక సంఖ్యాకులు వ్యవసాయంపై ఆధారపడక తప్పదు. అందువలన పెద్దయంత్రాలను ఇందులో దించితే, ఇప్పటి గ్రామసీమలలో పనిలేని వ్యవసాయ కూలీలగతి ఏమి కానుందనేది ఆలోచించాలి. అయినదానికి, కానిదానికి యంత్రాలు వుపయోగిస్తే అధికోత్పత్తి జరుగుతుందనడం కూడా వాస్తవం కాదు. యీ విషయంకూడా ప్రపంచ అనుభవం వెల్లడించింది.

పైగా వ్యవసాయం ఒక ప్రత్యేక పరిశ్రమ. దానికి వ్యవసాయకుని వ్యక్తిగతశ్రద్ధ అవసరం. తను చేస్తున్న పనికి తానే అధిపతినని, భూమిపై ఆసామి తానేననే — "నాది" అనే — సొంతతత్వం లేకుండా మనిషి కృషి చేయను, శ్రద్ధ చూపను ప్రోత్సాహం వుండదు. వ్యవసాయంలో ఇది ఎంతయినా అవసరం. ఇందులో మరో విషయం గర్భితమైవుంది. స్వాతంత్ర్యం, స్వేచ్ఛ, ప్రజాస్వామ్య విధానమునకు పునాది ఆస్తిపై వుండే హక్కు అన్న విషయం విస్మరించలేము. కొంతమంది చేతులలో ఆస్తులంతా కేంద్రీకృతం కావడం అధిక సంఖ్యాకులు దానిపై హక్కు లేకపోవడంతో నేటి అనర్థాలు వ్యాపించాయి. స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం, ప్రజాస్వామ్యం ఆచరణలో నిరుపయోగంగా తయారయింది. అందరికీ రక్షణ వుండే సంఘంలో భిక్షుకులు వుండరు. అందరికీ ఆస్తివుండే సంఘంలో దోపిడిదారులు వుండరు. అందరికీ స్వేచ్ఛవుండే సంఘంలో బానిసలు వుండరు.

గతంలో బానిసయజమానులు భూమిని ఇతర ఆస్తులనే కాకుండా మనుష్యులనుహితం బానిసల చేసుకొన్నారు. దానికి వ్యతిరేకంగా మనిషి తిరగబడ్డాడు. తర్వాత భూస్వామి — భూమికి బానిసలుగా రూపొందారు. దానికీ మనిషి తిరగబడ్డాడు. అటుపై పెట్టుబడిదారీవ్యవస్థ వచ్చింది. జమీందారు, భూస్వాములు కొన్నిచోట్ల రద్దయి రైతుభూమికి సొంతదారు అవుతున్నాడు. రైతు స్వేచ్ఛకు, స్వాతంత్ర్యానికి ఇదే సోపానం. అలా అనేక పోరాటములలో వ్యవసాయదారు తాను దున్నే భూమిపై యజమాని కాను ప్రయత్నించాడు. ఆ ప్రయత్నమునకు నేటి సంస్కరణలు తోడ్పడాలే గాని, ఏదో పేరు పెట్టి ఆతడి చేతినుండి భూమిని సంఘం చేసి — ఆతడిపై ఏదో ఒక రూపంలో తిరిగి ఇతరుల పెత్తనాన్ని రుద్దడం [illegible] కారాదు — [illegible] యుగాలకు మనిషిని నిర్బంధంగా మర[illegible] మాత్రమే కాగలదు. కమ్యూనిస్టు[illegible] — ముందేమో "దున్నేవారికే భూమి" అనే నినాదంతో లేనివారిని ప్రోగు చేసి — అటుతర్వాత "దున్నేవారినుండి" భూమిలాగి సమష్టిక్షేత్రం పేరుతో ప్రభుత్వ యాజమాన్యమును తీసుకరావడం అవుతుంది.

కావున అధికోత్పత్తి సాధించాలన్నా, దున్నేవారికి ఫలితం అందేట్లు చెయ్యాలన్నా మార్గం, ఇప్పుడున్న వ్యక్తిస్వామ్యమును భూమిపై విస్తృతపరచాలి. అంటే జనాభాను, భూమిని, పంటను దృష్టిలో వుంచుకొని, న్యాయమైన కనిష్ట భూమిహద్దును పెట్టి, ఆ పైబడిన భూమిని తీసి వ్యవసాయకులకు పంచాలి. ఇది చేసేటప్పుడు ఋణనివారణచట్టం అత్యవసర మవుతుంది. తద్వారా భూమి తాకట్టులు, బాకీలు అపివేసి, ఋణస్తులకు మాత్రమే అవసరమైతే నష్టపరిహారం యిచ్చి, మిగిలినవారికి యివ్వవక్కరలేకుండా చేయవచ్చు. లేనివారికి భూమిని యిచ్చేటప్పుడు అతడినుండి ప్రభుత్వము ఏమీ ఆశించకూడదు. భూములను అమ్మడం, కొనడం నిషేధించక తప్పదు. కాని ఇతర హక్కులన్నీ రైతుకు దానిపై వుండాలి. అధికోత్పత్తికి అవసరమైన ఎరువులు, విత్తనాలు, వ్యవసాయ పెట్టుబడులు, ధాన్యపు కొనుగోలు, యంత్ర పరికరాలు వగైరావస్తువులు రైతులకు సప్లయి చేయను, సర్వీసు కోఆపరేటివులను నెలకొల్పాలి. దీనితోకూడా వ్యవసాయకూలీల కనీసవేతనాల చట్టం, గ్రామాలలో నిరుద్యోగమును పరిష్కరించను, భూమి అందనివారికి ఇతర వృత్తులు కల్పించను, కుటీరపరిశ్రమలను విరివిగా ప్రోత్సహించుతూ దేశంలో ప్రబలమయ్యే పారిశ్రామిక రంగంలోకి వ్యవసాయ రంగంలో అధికమయిన జనాభాను ఇముడ్చుకోవాలి.

(యీ వ్యాసంలో వుపయోగించిన లెక్కలు కేంద్రప్రభుత్వము ప్రకటించిన 1951 సెన్సెస్ రిపోర్ట్సు, 1954-55 స్టాటిస్టికల్ అబ్‌స్ట్రాక్ట్, సీసన్ అండ్ క్రాప్ రిపోర్ట్సు, అగ్రికల్చర్ ఇన్ ఇండియా మొదలైన పుస్తకాలలోనివి). (సశేషము.)

ఆస్తిమీద ప్రకటన

నేను దరిశి తాలూకా పేరుంబొట్లపాలెం గ్రామ గుమ్మడి యల్లయ్య భార్య అనంతమ్మకు దత్తకుమారుడనై వున్నాను. సదరు నా దత్తుతల్లి గత 9 సం॥నుండి నా సంరక్షణలో వుంటూవున్నది. ఆమెవలన నాకు సంక్రమించిన స్థిరాస్థికి, నేను హక్కుదారుడనై వున్నాను. గత 9 సం॥నుండి సదరాస్తిని నేనే మేనేజమెంటు చేయుచున్నాను. ప్రస్తుతం సదరు నా దత్తుతల్లికి వృద్ధాప్యముచే మతి స్థిమితము లేని కారణమువల్లనున్నూ, నా విరోధుల దుష్ప్రేరణలవల్లనున్నూ ఆమె సదరు ఆస్తిని అన్యాక్రాంతము చేయునని నాకు తోచుచున్నది. అట్లాయీ ఆస్తిని యెవరైనా ఆమెవల్ల యే విధమైన విక్రయాలు జరిపించుకొన్నచో అవి చెల్లనేరవు. అట్లా చేయించుకొన్నయెడల నేను తెచ్చు సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలకు బద్ధులు కాగలరని యిందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

—గుమ్మడి చిన్నయల్లమంద,
పేరుంబొట్లపాలెం.

కావలి అడిషనల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాల్ నెం. 577/1956 దు

వేములూరి రామయ్య —వాది.

చలికొలిమి రామలింగయ్య వురఫ్ సర్వేపల్లి రాములు ... —ప్రతివాది.

యీ నెంబరులో ప్రాంసరినోటు కాగి రూ. 115-2-0 లు రాబట్టుకొనుటకు వాది ప్రతివాదిమీద దావా చేసియున్నాడు. గనుక యీ దావాలో ప్రతివాది తనకుగల ఆక్షేపణలను 9-1-1958 తేదిన పగలు 10 గంటలకు యీ కోర్టుకు హాజరయి తెలుపుకోవలెను.

—వై. జానకిరామయ్య - వాది అడ్వకేటు.

అశోకా ఫ్లవర్ ఆఫ్ హెవెన్ టాల్కమ్‌పౌడర్ & స్నో

గగన కుసుమము వంటి ఈ అపూర్వ సౌందర్య సకరణములు విజయా కెమికల్స్‌వారి సుదీర్ఘ పరిశోధనా ఫలితముగా లేమకు లభించుచున్నవి. నవీనమైన కెమికల్స్‌వల్ల పరిమళద్రవ్యములవల్ల అత్యుత్తమముగా తయారైనవి. వీటి ఉపయోగంవల్ల మీ సౌందర్యమును ముఖవర్ఛస్సును ఇనుమడింపజేయును. ఉపయోగించిన అతిశీఘ్ర కాలంలోనే వీటి గుణములు మీరు గమనించగలరు.

నేడే వుపయోగింపుడు

విజయా కెమికల్స్-మద్రాసు

స్టాకిస్టులు:- రామా యేజన్సీస్ — నెల్లూరు.

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (రిజిష్టర్డు)

పిల్లల లివర్ అండ్ స్ల్పీను వ్యాధులను నివారించును

డాక్టర్ పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్సు

19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోను నెం. 71354 రు.

బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.

అన్ని మందులషాపులలోను దొరకును

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి పక్షవాతనివారిణి డిపో

మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, రుద్రవాతం, చచ్చు, తిమ్మిరులను త్వరలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్ మార్కుగల ఔషధముమాత్రమే వాడుము. వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు — యింతకు మించినది ప్రపంచములో లేదు.

ఒక వారమునకు ఔషధము రూ. 7/- లు. ప్యాకింగ్‌పోస్టేజి వేరు.

'ఆయుర్వేద కేసరి' - 'వైద్యవిశారద' 'కవిరాజ్' కాకర్ల వెంకటప్పయ్య

పక్షవాతస్పెషలిస్టు (రిజిష్టర్డు) ఆయుర్వేద ప్రాక్టీషనరు - 223, గాంధీనగరువీధి - నెల్లూరు.

★ హైదరాబాదు లేఖ ★

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

గ్రెసు ఎన్నికల ద్వారానే తీవ్రమైన అసంతృప్తి కలిగించింది. కాంగ్రెసు సంస్థను ఒకే మాదిరిగా పివిధంగా నైనాసరే తమ ప్యాధీనంలోనే ఉంచుకోవాలని చేసిన ఈ ప్రయత్నానికి వ్యతిరేకంగా రాష్ట్ర వ్యాపితంగా త్వరలోనే ఆందోళన బయల్దేరుతుందని తెలుస్తున్నది. తెలంగాణాలో, మాజీ బూర్గులవర్గం వారుకూడా, చెన్నా రెడ్డి ప్రభృతులతో కలిసి ఈ ఆందోళన కొనసాగిస్తారని తెలుస్తున్నది. ఇందుకై రాజధానిలో సంభాషణలు ఇప్పుడిప్పుడే ప్రారంభమయాయి. బూర్గుల వర్గం వారని పిలవబడే వారిలో ఈ మార్పురావడానికి కారణం, కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో అక్రమాలు అన్యాయాలు చేసి తమని సంస్థ నుంచి దూరం చేయడంలో అల్లూరి సత్యనారాయణరాజు, సంజీవరెడ్డిగారలు, జె. వి. నరసింగరావుకు ఆయన అనుయాయులకు సహాయం చేయడమేననీ, జె. వి. వర్గంవారితో తమకు ఏర్పడిన తగాయిదాలలో ముఖ్యమంత్రి న్యాయం చేయకపోగా, తమకు వ్యతిరేకంగానే ముఖ్యమంత్రి వ్యవహరించారనీ వీరు అంటున్నారు. ఈ అసంతృప్తి వ్యతిరేకతగా మారుతుందో లేదో ఇప్పుడే చెప్పడం వీలుకాదు.

*

సంగీత, నాటక ఎకాడమీని ఏర్పాటు చేయడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం విచిత్రమైన మార్గం అవలంభించింది. ఆంధ్రలో అలాంటి సంస్థలేదు. పూర్వం ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు, కేంద్ర ఎకాడమీ ఎన్నిసార్లుచెప్పిన దాని నిర్మాణానికి ఎలాంటి చర్యతీసుకోలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాతకూడ, "నాకు చేయవలసిన పనులు చాలావున్నాయి, అవి అయితేకాని ఈ ఎకాడమీల గురించి పరిశీలించము." అని విద్యామంత్రి పట్టాభిరామారావు చెప్పారు. అందుకే, కేంద్ర ఎకాడమీ అధ్యక్షుడు రాజమన్నారుకూడా ఒకసారి విజయవాడలో—గత ఏప్రెలులో కాబోలు— మాట్లాడుతూ సాహిత్య, సంగీత, నాటక ఎకాడమీల స్థాపనపట్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వైఖరి పట్ల తమ అసంతృప్తినికూడా వెలిబుచ్చారు. ఇంతలో ఎన్నిపనులున్నా సాహిత్య ఎకాడమీని స్థాపించాల్సిందేనని విద్యామంత్రి, ఆయన నాయకుడు ముఖ్యమంత్రి నిశ్చయించారు. సాహిత్య ఎకాడమీ ఏర్పడింది. ఇప్పుడు సంగీత నాటక ఎకాడమీకూడా వచ్చింది.

ఎకాడమీని ఏర్పాటు చేయదలచుకున్నప్పుడు కొత్తసంస్థనే స్థాపించవలసింది. అలా చేయక, పూర్వం హైదరాబాదు ప్రభుత్వం స్థాపించిన ఎకాడమీనే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎకాడమీగా పునర్ వ్యవస్థీకరించి, ఆంధ్రప్రాంతం వారికీకూడా అందులో సభ్యత్వం ఇచ్చారు. హైదరాబాదు ఎకాడమీ పూర్వ హైదరాబాదు రాష్ట్రానికంతటికీ చెందినట్టిది. ఈ సంస్థ తెలుగు నాటక, సంగీత సంస్థలకు చేసిన సహాయం శూన్యం. ఆ ఎకాడమీకి ప్రభుత్వం ఇచ్చిననిధిని, ఆంధ్రేతర సంస్థలకు, కళలకు మాత్రమే వినియోగించారు. పైగా తెలుగు కళాకారులను, సంస్థలను చూస్తే ద్వేషభావంతో చూచారు. అటువంటి ఎకాడమీ తన నిధులను వెచ్చించిన విధానం చాలా అనుమానాలకు దారితీసింది. దాని లెక్కలను, ఏర్పడిన రెండు సంవత్స

రాలు దాటినా ప్రకటించనే లేదు. అలాంటప్పుడు ఆ ఎకాడమీ వారందరికీ విస్తృత ఎకాడమీలో స్థానం ఇవ్వడమేకాక, పూర్వ కార్యదర్శినే మళ్ళీ కార్యదర్శిగా చేయడం, ఉచితమనిపించడం లేదు.

(24-12-1957)

వరద బాధితుల సహాయ కార్యక్రమం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

వరదబాధితుల సహాయ సంఘం కృషి

నెల్లూరు చిత్తూరుజిల్లాల వరదబాధితుల సహాయసంఘం ఈ నెల 22 తేదివరకు రు. 44 వేలదాక 79 గ్రామాలలో 2434 కుటుంబాలకు — అంటే 3459 పురుషులు, 3677 స్త్రీలు, 3703 బిడ్డలకు—2486 దుండుగుడ్డలు, 1206 దుప్పట్లు, 2519 ధోవతులు, 2630 చీరలు, 4894 గజాల కోరాగుడ్డ, 1831 సెట్టులు అల్యూమినియం పాత్రలు, 2436 శేర్ల బియ్యం, 32 వేల పిడకలు, 500 రూపాయలు పంపకం చేశారు.

ఈ నెల 22 తేదిన పై సంఘం, నాయుడుపేటలో, శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారధ్యక్షతన సమావేశమై యిప్పటివరకు జరిగిన సహాయ కార్యక్రమాన్ని సమీక్షించి, 10 ఎకరాల లోపుగాగల రైతులకు ఉచితంగాను, 10-20 ఎకరాలుగమధ్యల రైతులకు సగం ధరకు, బుల్ డోజర్లు, ట్రాక్టర్లు యివ్వాలనీ ప్రభుత్వాన్ని గోరుతూ; వరదబాధిత మెట్రిక్యులేషన్ ఫైనల్ విద్యార్థులు 22 మందికి పరీక్షఫీజు ఒక్కొక్కరికి రు. 16/- వంతున రు. 352/-లు యిచ్చుటకు అంగీకరిస్తూ తీర్మానించారు. మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి గారుకూడ పై సమావేశంలో పాల్గొని, వరదబాధితుల సహాయ కార్యక్రమాన్ని ప్రశంసించారు.

రామకృష్ణమిషన్ సేవ

ఈ నెల 13 నుండి 22 తేదివరకు కల్లిక్కుల తాగేలు, కోటపోలూరు, లింగంపాడు, కాదలూరు, వేనాడు గ్రామాలలో 302 కుటుంబాలకు రామకృష్ణమిషన్ వారు, 389 ధోవతులు, 458 చీరలు, 424 పిల్లలదుస్తులు, 48 దుప్పట్లు, 24 బనీన్లు, 302 దుప్పట్లు, 2124 పాత గుడ్డలు, 302 చాపలు, 494 గజాల గోతపుగుడ్డ, 1202 అల్యూమినియమ్ పాత్రలు, 973½ శేర్ల బియ్యం పంచారు.

నవంబరు 18 నుండి డిసెంబరు 22 తేదవరకు, రామకృష్ణమిషన్ 33 గ్రామాలలో 1918 కుటుంబాలకు, 2580 ధోవతులు, 2749 చీరలు, 2255 పిల్లలదుస్తులు, 900 దువాళ్ళు, 805 దుప్పట్లు, 24 బనీన్లు, 5074 పాతగుడ్డలు, 554 గజాల గోతపుగుడ్డ, 1871 చాపలు, 6356 అల్యూమినియం పాత్రలు, 4273½ శేర్ల బియ్యం పంపకం చేశారు.

విరాళాలిచ్చి సహాయపడిన దాతలకు రామకృష్ణమిషన్ వారు కృతజ్ఞతాభివందనాలందచేస్తున్నారు. ఇప్పటికీ వారు ఆర్తికలోటు తోనే తమ సేవను కొనసాగిస్తున్నారు.

స్కౌట్ల సహాయం

జిల్లా స్కౌట్ల సంఘం, కల్లపాడు, టపా గుడిపాలలో 117 కుటుంబాలకు రు. 500 విలువగల 114 చీరలు, 3 పంచలు, బియ్యం పంచిపెట్టారు.

వార్తలు-వ్యాఖ్యలు

(4 వ పేజీ తరువాయి)

భగవంతరావుగారి నియామకం చూస్తే, కాంగ్రెస్‌కు ముక్తివుంటుందనే నమ్మకం కలగడంలేదు. ఢిల్లీలోనూర్చున్న [illegible] తెలుగు కళ్ళుమూసుకొని అర్చనలతో తృప్తిపడడం మానేసేంతవరకు యీ స్థితిలో మార్పువుండదు. ఆంధ్రలో కాంగ్రెస్‌వాదులలోని అనైక్యతను తొలగించి, ప్రజాస్వామ్య శక్తులను సమైక్యతపరచి, కేరళ [illegible] రాపునివ్వకుండా కృషిచేసే దృక్పథం ఆ నాయకులకు యికముందైనా కలగాలని కోరుతున్నాము.

*

సోషలిస్టు వర్గం

ఇప్పుడుండే వర్గాలతోనే కాంగ్రెస్ సంకుచితమై పోతుంటే, కాంగ్రెస్‌లో సోషలిస్టు వర్గ మొకటి మొలకెత్తుతున్నది. అయితే యిది కేవలం కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు ఆశయం అమలు జరుగుటకు కృషిచేయుటట. ఇంతకంటే చాందసం లేకపోతుందా. ఖర్మ దయకరమైన భావాలుగల వ్యక్తులు, కార్యక్రమము లోపించి కాంగ్రెస్ ప్రజలకు దూరం కావడంలేదు; కాని అది తన ఆశయాలు, ఆదర్శాలు, కార్యక్రమాలు అన్నిటికి అశ్రయం కావడంతో, ముందుకు సాగకలేకున్నది. నేడు ఆలోచనలున్న సోషలిస్టు వర్గంలాంటి ఆంతరంగిక కృషి వల్ల యీ పరిస్థితిలో పెద్దమార్పు వుండగలదనే విశ్వాసం కలుగడంలేదు. కాంగ్రెస్‌కు "షాక్ ట్రీట్ మెంటు" అవసరం. ఏదో సందర్భంలో, ఎట్లా ఆ సేవిమయం [illegible] వలెను. అయితే ప్రస్తుతం ఏర్పడే సోషలిస్టు వర్గం కాంగ్రెస్ కార్యక్రమము, ప్రభుత్వ కృషిని ప్రజలలో ప్రచారం చేయడంలో కృతకృత్యులైతే, దానివల్ల సంస్థకు, తద్వారా ప్రభుత్వానికి కొంతమేలు చేకూరవచ్చు. ఇంతకుమించి యీ వర్గంవారు చేయగలవద్దు ఏమీ వుండదని మా అభిప్రాయం.

*

కేరళ సహకారం

కేరళలో కాంగ్రెసు - ప్రజాసోషలిస్టుల పరస్పర సహకారంతో కమ్యూనిస్టుల పదవి కొనసాగుతుండడం, యితర రాష్ట్రాలకు మార్గదర్శకమని చెప్పవలసి వుంటుంది. ప్రజాస్వామ్య వాదులు ప్రమాదం పొంచి ఉంటే గాని సమైక్యంకాలేని బలహీన పరిస్థితిలో వున్నారు. కేరళలో జరుగబోవు రెండు ఉప ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ - పి. యస్. పి. లు ఒక స్థానాన్ని నిర్ణయించుకొని, కమ్యూనిస్టులతో పోటీచేస్తున్నారు. ఈ ఉపఎన్నికలో కాంగ్రెస్ - పి. యస్. పి. లు చేతులు కలపకుండా చేయుటకు కమ్యూనిస్టులు పదవా ని పాట్లు పడినా, అవి వారి ఐక్యతను భంగపరచలేకపోయినవి. గతపర్యాయం ప్రజాసోషలిస్టు అభ్యర్థితో ఓడిపోయిన కాంగ్రెస్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి గోవిందమీనన్ నియోజకవర్గమైన చలకుడి — జరుగబోవు ఉప ఎన్నికలలో ఒకటి. ప్రజాస్వామ్య ఐక్యతకు [illegible] ముఖ్య నియోజక వర్గాన్నిసైతం కాంగ్రెస్ వదులుకొనుటకు సిద్ధపడుతున్నది. [illegible] రాష్ట్రాలు, ముఖ్యంగా ఆంధ్ర, [illegible] పాఠం నేర్చుకోవడం అవసరం.

కుష్ఠు - బొల్లి
సర్వమేహ పొడలకు
గ్యారంటీ చికిత్స
రెడ్డికో
కృష్ణాశ్రమం - (స్థాపితం [illegible])
హెడ్ ఆఫీసు : [illegible]
గోపాలపురం [illegible]
పశ్చిమగోదావరిజిల్లా [illegible]

M. T. U. 15
విత్తనాలు (Se[illegible]
[illegible] M. T. U. 15 [illegible] అధిక దిగుబడి [illegible] వరి పంట. [illegible] డిపార్టుమెంటు [illegible] ఫలింపులో [illegible]
97/8 గార్ల వెంకట[illegible]
16 రామలింగాపురం

In the Court [illegible] District Judge [illegible]

O. P No. 130 [illegible]

[illegible]he matter of the [illegible] of [illegible] Maram Mastan Re[illegible] 1 Maram Penchalam[illegible] (2) M[illegible] Annthamma being [illegible] next friend and guard[illegible] [illegible]tioner. [illegible]

Shringhur District Munsiff Court.

O. S. No. 28[illegible] of 1957.

Raj Khan — Plaintiff.

Vs.

Chinaiah Naidu — Defendant.

The plaintiff above-named sued the defendant on a pronote executed by the latter [illegible] Rs. 100/- on 2-1-1956 carrying interest 10% per annum [illegible] on another pronote B for Rs. [illegible] - executed on 25-7-56. The suit is for a total sum of Rs. 681-[illegible] P. The interest [illegible] to the sum [illegible] at 1[illegible] per annum. The suit is posted [illegible] Shringhur to 3-1-[illegible] If the defendant does not appear he will [illegible] set ex-parte.

— [illegible]HAN - Plaintiff.

జనివార్[illegible] చందా
సంవత్సరం [illegible] 6-50 న. [illegible]
[illegible] 3-50 న. [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] 12 నయాపైసలు

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Power Press 170. T[illegible] [illegible]pparatuvari [illegible] [illegible]ore.